

تذکراین کتاب توسط مؤسسه فرهنگی - اسلامی شبکة الامامین الحسینین علیہما السلام
 بصورت الکترونیکی برای مخاطبین گرامی منتشر شده است.

لازم به ذکر است تصحیح اشتباهات تایپی احتمالی، روی این کتاب انجام نگردیده است.

معجزات امام هادی علیہ السلام

نام نویسنده: حبیب اللہ اکبرپور

خلاصه ای از زندگی امام دهم حضرت علی النقی علیه السلام

نام: علی

نام پدر: امام جواد علیه السلام

نام مادر: سمانه

شهرت: نقی، هادی

کنیه: ابوالحسن سوم

محل تولد: مدینه منوره

زمان تولد: ۱۵ ذیحجه سال ۲۱۳ هجری قمری

زمان شهادت: ۲۸ جمادی الآخر سال ۲۵۴ هجری قمری

محل شهادت: در شهر سامراء توسط معتز خلیفه عباسی در ۴۱ سالگی

زیارتگاه امام: شهر سامرا در عراق کنونی

سیر حیات: - هشت سال پیش از امامت و رهبری - دوازده سال دوران امامت قبل
از خلافت متولی - چهارده سال همزمان با خلافت ستمکارانه متولی عباسی

همسران آن حضرت: یک زن

فرزندان آن حضرت: ۵ فرزند، ۴ پسر و یک دختر

گوشه هایی از زندگی حضرت امام علی النقی [علیه السلام](#)

بعضی از مورخان تولد امام علی النقی [علیه السلام](#) سال ۲۱۴ هجری قمری و برخی از ایشان تولد امام را در ذی الحجه سال ۲۱۲ هجری قمری ذکر نموده اند . پدر آن حضرت امام جواد [علیه السلام](#) ام بلد بوده است. شهرت مادرش ام بلد و سمانه مغربیه بوده است.

صفات امام هادی [علیه السلام](#)

امام هادی [علیه السلام](#) قامت، دارای موهای مجعد، اندامی فربه، چهره ای گشاده با چشمگشتنی سیاه ابرو ای نایبیوسته توصیف نموده اند. امام هادی [علیه السلام](#) از عزت نفس و بزرگ منشی شهرت داشت و در یتیم نوازی و کمک به تهیدستان و بینوایان تا می توانست دریغ نمی نمود.

شخصیت امام هادی [علیه السلام](#)

امام هادی [علیه السلام](#) و تقوی و پرهیزگاری چون امامان گذشته بی نظیر بود و با اینکه در دوران خلافت متوكل عباسی می زیست و از هر طرف تحت فشار عوامل حکومتی بود، ولی توانست با ثبات قدم و اعتماد به نفس ، امامت و رهبری شیعیان را به عهده بگیرد و بخوبی وظایف خویش را انجام دهد.

(شهادت امام علی النقی هادی علیه السلام)

سرانجام امام هادی علیه السلام ای که از طرف المعتز خلیفه عباسی بر علیه او صورت گرفت با سم مسموم شده و به شهادت رسید. روز شهادت آن امام همام را روز دو شنبه بیست و هشتم جمادی الآخر سال دویست و پنجاه و چهار هجری قمری نوشتند و او را در خانه مسکونی اش در سامرا دفع نمودند.

گویند امام هنگام مرگ چهل سال داشت و مدت یازده سال تحت نظر خلیفه وقت متولی بود. مدت امامت ایشان را سی و سه سال ذکر کرده اند . آن حضرت خلفای متعددی از جمله معتصم، واثق بالله ، متولی ، مستعين و معتز را دیده و از ماءموران حکومتی ایشان مصایب فراوانی کشیده بود. گویند امام در هفت یا هشت سالگی به امامت رسیده و سیزده سال در مدینه منوره اقامت داشت و بعد از آن قریب به بیست سال در سامرا زیست و سرانجام در همانجا وفات یافت.

هم اکنون مدفن آن حضرت و زیارتگاه ایشان در سامرا می باشد.

حضرت امام علی النقی الهادی علیه السلام است: دنیا بازاری است که گروهی در آن منتفع می شوند و گروهی ضرر می بینند.

ماجرای زنی که ادعا می کرد دختر حضرت فاطمه علیها السلام

روایت شده است که در عهد متوكل زنی به نام زینب ، ادعا می کرد که مادر من فاطمه علیها السلام متوكل بمناسبت خود جوانی و از زمان حضرت رسالت نزدیک به چهارصد سال می گذرد. چگونه تو در این مدت پیر نشده ای؟ زینب گفت: حضرت رسالت در حق من دعا کرد و دست مبارک بر سر من کشید و از حق تعالی خواست که بعد از هر چهل سال من مجددا جوان شوم و من تا به حال این حکایت را برای کسی نگفته بودم و اکنون به علت اکتساب بعضی ضروریات لازم دانستم که پرده از این راز بردارم و ماجرای خود را برای خلیفه زمان بیان نمایم.

متوكل مش این آلبی طالب و اولاد عباس و پیران قریش را احضار نمود و خصوصیات حال زینب فاطمه علیها السلام سؤال نمود. آنها که اطلاع داشتند، گفتند که زینب دختر فاطمه علیها السلام وفات نمود و برای ما این گونه ذکر کرده اند حقیقت زمان وفات او نزد مورخان محقق و مسطور است.

آن زن چون این حکایت را از آن جماعت شنید و فهمید که نزدیک است رسوا شود گفت: این روایت افتراء و دروغ است و احوال من تا این زمان بر همه کس از زندگان و مردگان مخفی و پوشیده بوده است. پس متوكل به آن جماعت گفت که شما هیچ دلیلی غیر از این روایت بر فوت زینب بنت فاطمه علیها السلام

گفتند: جز این روایت حجت دیگری نداریم. متوكل گفت : درست نیست که بدون حجت و دلیل سخن کسی را رد کنیم و بی دلیل بر شخصی اعتراض نمایم. آن گاه اهل مجلس گفتند: کسی که بر این روایت حجتی دارد و می تواند این اشتباه را رفع نماید، ابوالحسن علی النقی علیها السلام خلیفه این سخن را تحسین نمود و آن حضرت را احضار نمود و او را از ادعای آن زن مطلع ساخت.

حضرت فرمود: این ادعا کذب و دروغ است. وفات زینب دختر فاطمه علیه‌السلام روز از فلان ماه از فلان سال بود. متوكل گفت: این جماعت نیز همین گونه خبر دادند، و من آوردن حجت و دلیل را لازم می‌دانم، چون زینب این روایت را قبول ندارد. پس اگر بر دروغ او دلیلی بیاوری بسیار نیکو است.

حضرت فرمود که گوشت اولاد فاطمه را حق تعالی بر درندگان حرام گردانیده است. اگر این زن بر ادعای خود صادق است، به پیش شیران خلیفه رود و برگردد تا حقیقت و صداقت گفتار او ظاهر گردد.

متوكل به آن زن گفت: چه می‌گویی؟ گفت: من هرگز پیش شیرها نمی‌روم. امام علی النقی علیه‌الصلوٰت مرا دارد که این سخن را می‌گوید. از اولاد فاطمه جمع زیادی از بنی حسن و بنی حسین در این مجلس حاضرند. به یکی از آنها بگو تا پیش این شیرها برود. بعضی از اهل مجلس که نسبت به آن حضرت دشمنی داشتند، گفتند: یا امیر المؤمنین! چرا خود ابوالحسن علیه‌البیتلام شیرها نمی‌رود؟ متوكل از این سخن خوشحال شده و گفت: ای ابوالحسن علیه‌البیتلام! به میان شیران نروی تا صدق سخنان تو بر این جماعت آشکار گردد و ببینند که به بنی فاطمه از درندگان آسیبی نمی‌رسد.

حضرت فرمود: اکون اختیار در دست توست، به هر کس بگویی می‌رود . متوكل گفت: می‌خواهم که تو بروی. حضرت فرمود: این کار را می‌کنم انشاء الله تعالی و حرفي ندارم.

سپس فرمود تا نرdbانی حاضر کردند و به آن مکان که شیران درنده بودند گذاشتند و طوق از گردن شش عدد شیر درنده مهیب بر داشتند پس آن حضرت پایین رفته و در میان آنها ایستاد. شیرها یک یک پیش حضرت بر زمین افتادند و صورت بر خاک عجز مالیدند و سرها یشان را بر روی دستهای خود گذاشتند و نزدیک آن حضرت خوابیدند .

حضرت دست شفقت بر سر هر یک از آنها کشیده و هر کدام از شیرها بر خاسته و به طرفی رفتند.

حضور مجلس از مشاهده این حال بسیار متعجب و حیران شدند. وزیر متولی گفت :

این کار برای تمشیت ^(۱) مملکت مخل ^(۲) است، زیرا که مردم مثل این معجزه که از ابوالحسن علیه‌السلام نمودند، به جانب او مایل می‌شوند. مصلحت آن است که قبل از آن که این خبر منتشر شود، او را پیش شیران بیرون بیاوری . پس متولی گفت : ای ابوالحسن! علیه‌الحق‌لطف تو را از آفتها محفوظ می‌دارد، اکنون بیرون بیا . چون آن حضرت به طرف نردهان آمد، شیری که از همه شیرها بزرگتر بود، قصد بیرون آمدن کرد. حضرت به او اشاره کرد که برگردد. آن شیر از پشت سر آن حضرت برگشت و در جا خود قرار گرفت. هنگامی که حضرت بیرون آمد، فرمود : هر کس که ادعای فرزندی فاطمه علیه‌السلام ^(۳)، در میان این شیران خود را بیازماید. پس متولی به آن زن گفت که به میان این شیران برو. زن گفت : هیهات، هیهات من دروغ گفتم و ادعای باطل کرم. من دختر فلاںی ام و نهایت احتیاج باعث شد تا من این سخن دروغ را بگویم و این مادر من است و اشاره به زنی کرد که در مجلس ایستاده بود.

متولی بعد از شنیدن این سخنان حکم کرد که او را به میان را به میان شیران بیندازند . مادر آن زن خیلی التماس نمود و اهل مجلس نیز شفاعت او را کردند و متولی او را به مادرش بخشید.

حضرت امام علی النقی علیه‌الفضل‌له است : کسی که خود را خفیف و خوار می‌داند و در باطن، احساس پستی و حقارت می‌کند، از شر او ایمنی نداشته باش.

شفای درد چشم خادم به سبب معجزه حضرت در شیرخوارگی

روایت است که امام محمد تقی علیه‌الخلامه داشت که نام او محمد بن انس بود که مدتی در خدمت آن حضرت بود. هنگامی او به درد چشم مبتلا شده بود و هر روز شدیدتر می‌شد به نحوی که کار بر او تنگ شده بود و نزدیک به کوری رسید. روزی به خدمت امام محمد تقی علیه‌السلام طرض کرد ای مولای من! فدای تو شوم، مدت یک سال است که به درد چشم مبتلا شده ام و اکنون نزدیک است که کور شوم. به جهت شفا به درگاه شما متوجه نموده ام.

حضرت چند کلمه بر کاغذ نوشت و به دست او داد و فرمود: این کاغذ را بردار و به پیش فرزندم علی النقی علیه‌السلام لکرد چشم تو را علاج کند. در آن وقت علی النقی علیه‌السیلاحه بود. پس خادم کاغذ را برداشته به در خانه آن حضرت آمد. دید که علی النقی بر کتف کنیزک بود. چون خادم پدر را دید، دست مبارک دراز کرد و چیزی طلب نمود. خادم کاغذ را به دست آن حضرت داد.

چون به کاغذ نگاه کرد، هر دو دست را باز کرد و به بغل خادم رفت و دست بی‌چشم او مالید. در همان لحظه به قدرت حق تعالی و معجزه آن حضرت چنان چشم او روشن گردید و از درد ساكت شد که گویی هرگز او درد چشم نداشته است.

حضرت امام علی النقی علیه‌السلام آن کس که خود پسند و از خود راضی است . غضب کنندگان به وی، زیاد خواهد بود.

با معجزه حضرت شیر شعبدہ باز نابکار را بلعید

نقل است که مشعبد هندی نزد متول ملعون بازی میکرد و چنان در آن فن ماهر بود که کسی مثل او ندیده بودند. آن ملعون شقی اراده کرد که با حضرت امام علی النقی علیه السلام گفت: اگر این کار را بکنی لعبتی بازد و آن مهر سپهر کرامت را خجل سازد. متول نابکار گفت: اگر این کار را بکنی به تو هزار دینار جایزه بدهم.

مشعبد دستور داد تا مقداری نان نازک که وزن زیادی نداشته باشد، پخته و مهیا سازند. بعد از آن به دنبال امام علی النقی علیه السلام ایشان را دعوت نمود. هنگامی که آن حضرت شرف حضور ارزانی داشت، جهت آن حضرت بالشی که بر آن صورت شیری نقش داشت، گذاشتند و مشعبد در نزدیکی آن بالش نشست. پس سفره پهن کردند و آن نانها را آورده پیش آن حضرت گذاشتند.

چون آن حضرت دست به طرف آن نانها دراز کرد، آن ملعون لعبتی ساخت و آن نانها پرواز داد. پس آن حضرت خواست نان دیگری بردارد، باز آن ناپاک لعبتی ساخت که نان به طرف سقف بالا رفت. هم چنین آن کار را تا سه نوبت تکرار کرد.

اهل مجلس همگی خنده دند که به یک باره آن مظہر مهر ذوالجلال دست بر صورت شیر زده فرمود: بگیر این را. آن صورت تبدیل به شیر شده و از بالش بیرون پرید و آن پلید را فرو بید و به جای خود باز گشت. آن قوم بی سعادت از دیدن آن معجزه حیران گشتند و آن حضرت برخاست تا از مجلس بیرون رود. متول ملعون زبان گشوده و گفت: می خواهم که بنشینی و آن مرد را بر گردانی.

آن حضرت فرمود: به خدا قسم دیگر او را نخواهی دید . آیا مسلط می گردانی دشمنان خدا را بر دوستان خدا؟ این سخن را فرمود و از آن مجلس بیرون رفت و دیگر کس آن مشعبد را ندید.

راوی از امام علی النقی علیه‌المعنی‌المکرم و محکم کاری را سؤال کرد، در جواب فرمود: حزم عبارت از این است که فرصت خیر را مغتنم بشماری و به قدر ممکن در استفاده از آن تسنیع نمایی.

راز درختی که در حال خشک شدن بود

آورده اند که روزی متوكل در باغی می گشت و گرداش می نمود . ابوالعباس محمد بن نصیر که از خویشان امام علی النقی علیه‌السلام این گرداش با متوكل همراه بود . در اثنای گرداش به درختی رسیدند که بسیار زرد شده و نزدیک است خشک شود.

متوكل به ابوالعباس روی نمود و گفت : تو می گویی که امام زمان علی النقی علیه‌السلام است و غیب می داند، برو و از او بپرس که چرا این درخت این چنین زرد شده و نزدیک است خشک شود. گفتم: اگر بگویید، دشمنی قدیمی ات را با او کم می کنی؟

گفت: بلی. ابوالعباس گوید: به خدمت آن حضرت آدم و احوال آن درخت را از ایشان پرسیدم. فرمود: آن درخت موردي دارد و آن این است که زیر آن کله آدمی مدفون است که آن آدمی به سبب معصیت ملعون گردیده و عذاب و دود دوزخ و تعفن دوزخ به او می رسد و به درخت نیز سرایت می کند، از این جهت درخت زرد شده و نزدیک است خشک شود. ابوالعباس آن چه شنیده بود به متوكل خبر داد. پس به اتفاق رفتند و زیر آن درخت را کندند، کله خشک چندین ساله از زیر آن بیرون آمد.

از حضرت امام علی النقی الہادی علیه‌السلام:

فقهای ما اختلاف دارند، برخی می گویند که در کوچ دوم اگر بعد از ظهر حرکت کنند بهتر است و برخی می گویند: اگر قبل از ظهر حرکت کنند بهتر خواهد بود. شما چه می فرمائید؟ حضرت فرمود:

آیا ندانسته ای که رسول خدا صلی و سلیمان ظہر و عصر طهور و طیلکه خواند؟ و این درست نخواهد شد، مگر اینکه رسول خدا صلی و قبل مأمور ظہر و عصر طهور و طیلکه تابع صلی و عصر طهور و طیلکه باشد.

هدیه جماعتی از اجنه برای خادم حضرت

روایت است که یکی از خادمان امام علی النقی علیہ السلام که به خراسان زیارت امام المتقین ابوالحسن علی بن موسی الرضا علیہ السلام گردد. پس به خدمت امام علی النقی علیہ السلام و اجازه خواست بعد از حصول اجازه آن حضرت فرمود که باید در این صفر خاتم عقیق زرد با تو باشد و نقش یک روی آن خاتم این باشد که ماشاء الله و لا قوه الا بالله استغفر الله و نقش روی دیگر محمد و علی باشد.

پس به تحقیق که خاتمی با این صفت، امان است از قطاع الطريق و سلامت بودن از آفتهای دنیا و آخرت با آن حاصل می شود خادم روایت می کند که از پیش آن حضرت بیرون آمد و برای بدست آوردن انگشتی با آن صفات که حضرت فرموده بودند، رفتم و مجددا برای خدا حافظی به خدمت حضرت مشرف شدم ، حضرت فرمود : برو و انگشتی فیروزه تهیه کن که بر یک روی آن نقش الله الملک باشد و بر روی دیگو نقش الملک الله الواحد القهار باشد.

پس به تحقیق که در اثنای راه میانه شهر طوس و نیشابور شیری بر سر راه قافله خواهد آمد و نخواهد گذاشت که قافله از آن راه بگذرد. پس در آن وقت نزد آن شیر برو و این خاتم را به او نشان بده و بگو که آقا و مولای من علی النقی علیہ السلام گوید که از سر راه دور شو.

خادم روایت می کند، هنگامی که به آن سفر روانه شدم ، در موضوعی که حضرت فرموده بود والله که شیر را ملاقات کردم و آن چه به آن ماءمور شده بودم ، انجام دادم و آن شیر از سر راه کنار رفت. چون به خدمت آن حضرت باز گشتم، آنچه گذشته بود بیان کردم.

حضرت فرمود: یک چیز دیگر هست که آن را نگفتی، اگر می خواهی من برای تو نقل کنم. عرض کردم ای سید و مولای من! نقل کنید، شاید من فراموش کرده باشم.

حضرت فرمود: شبی از شبهای در پیش قبر امام رضا علیه‌السلام علیه السلام داری می کردی که جماعتی از جن به زیارت آن حضرت آمدند و چون به خاتم نگاه کردند و نقش آن را خواندند، آن را از دست تو بیرون کردند و انگشت را در آب شستند و آن آب را به بیمار خود خورانیدند، بیمار شفا یافت.

بعد از آن انگشت را به دست چپ تو کردند، در حالی که قبلاً در دست راست تو بود و تو از آن تعجب می کردی و علت آن را نمی دانستی. بعد از آن در پیش سر خود یاقوتی یافتی و آن را برداشتی و اکنون آن یاقوت همراه توست. این یاقوت هدیه ای است که جماعت جن برای تو آورده اند. آن را به بازار بیر و بفروش که هشتاد دینار طلا از تو خواهند خرید. خادم می گوید یاقوت را به بازار بردم و به قیمتی که حضرت فرموده بود، فروختم.

شخصی به حضرت امام علی النقی علیه‌السلام علیه السلام مردی می میرد و ده روز قضای ماه رمضان بر عهده او باقی است، در میان وارثان او دو تن به عنوان ولی شناخته می شوند، آن‌می توانند هر یک پنج روز قضای روزه او را بگیرند؟ حضرت در پاسخ نوشت: از آن دو تن، هر یک بزرگتر باشد، باید ده روزه پیاپی روزه او را قضا کند. انشاء الله.

سکوت و احترام پرندگان برای حضرت

ابو هاشم جعفری روایت می کند که متوكل منزلی داشت که بر اطراف آن پنجره ه ایی گذاشته بود و در پشت آن مرغان خوش الحان و کبوتران خوب نقش نگاه می داشت . چنان که از سر و صدای زیاد پرندگان، مردمی که در آن مجلس بودند، صدای یکدیگر را نمی شنیدند.

هرگاه که حضرت علی النقی علیہ السلام مکان داخل می شد تا وقتی که آن حضرت در آن مجلس تشریف داشتند، همه آن پرندگان ساكت می شدند و چون حضرت بیر ون می رفت باز سر و صدا می کردند از حضرت امام علی النقی علیہ السلام: اگر از پوست شکار، سطل آب یا مشک آب بسازند، کسی که در حال احرام باشد، می تواند از سطل یا مشک، آب بیاشامد؟ حضرت فرمود: می تواند.

کبک ها به احترام حضرت با هم نمی جنگیدند

روایت شده که متوکل کبک هایی داشت که اکثر اوقات نزد او می آوردن و به جنگ می انداختند. هرگاه که آن حضرت در آن مجلس حاضر بود، کبک ها با یکدیگر نمی جنگیدند و این موضوع را بارها متوکل و اهل مجلس او مشاهده کرده بودند و می دانستند که آن مرغان رعایت ادب نگه داشته و احترام به آن امام عالی نسب و حسب می گذارند و به خاطر آن حضرت با یکدیگر خصومت و نزاع و جدال نمی کنند.

پس متوکل گفت، تا زمانی که آن حضرت در مجلس است، کبک به جنگ نیندازند و برای خلیفه مرغان و کبوتران به مجلس نیاورند. منظور او این بود که مبادا بر مردم معجزات و کرامات حضرت آشکار گردد و مردم به جانب او متمایل شوند.

راوی گوید: حضرت امام علی النقی علیہ السلام سجده شکر دیدم که ساعد خود را روی زمین پهن کوده و سینه و شکم را بر خاک نهاده است . من از علت آن سؤال کردم و حضرت پاسخ فرمود: ما خانواده سجده را اینگونه دوست داریم.

داستان تشیع مردی اصفهانی

آورده اند که مردی اصفهانی به نام عبدالرحمن و از جمله شیعیان و محبان امام علی النقی علیه السلام مکری مردم اصفهان به او گفتند: سبب تشیع تو را نمی دانیم ؟ گفت : هنگامی که با گروهی برای تظلم به درگاه متوكل می رفتم، روزی از نزدیک خانه متوكل می گذشتم که امر به حاضر نمودن امام علی النقی علیه السلام من از کسی پرسیدم که این شخص کیست؟ گفت: سیدی علوی است که راضیان او را امام می دانند و خلیفه او را برای کشتن طلبیده است. پس صبر کردم تا او را ببینم. بعد از ساعتی شخصی را دیدم که بر اسب سواره می آید و مردم صف کشیده بودند و کوچه داده و در چپ و راست ایستاده اند. من به آن حضرت نگاه می کردم و او را چشم از یال اسب بر نمی داشت و به هیچ طرف نگاه نمی کرد.

به محض دیدن امام، محبتی در دل من افتاد و در دل با خود می گفت : خدایا ! شر متوكل را از او دفع کن. و هر چه نزدیک تر می شد، محبتیش در دل من افزون تر می گشت و در باطن می نالیدم و می گفت: خدایا! این جوان هاشمی را از کید و غصب متوكل خلاص کن. هنگامی که به مقابل من رسید، به من روی کرد و فرمود : «استجاب اللہ دعائک و زاد اللہ فی عمرک و بالک و ولدک»، حق تعالی دعای تو را اجابت کرد و زیاد کرد عمر تو را، مال تو را و فرزندان تو را. لرزه بر اندام من افتاد و خود را به میان مردم انداختم.

از من پرسیده : برای تو چه اتفاقی افتاده؟ از همه پنهان کردم . بعد از ساعتی آن حضرت با اعزاز و اکرام تمام از خانه متوكل بازگشت و با آن که من از فقیرترین مردم اصفهان بودم، چون برگشتم از چند جایی که اصلاً امید نداشتم مال های زیادی به دست من آمد، به طوری که امروز در خانه من هزار هزار دینار و دراهم است به غیر آنچه در

بیرون دارم و فرزندانم به ده عدد رسیده، عمرم از هفتاد و اندی گذشته است. من از این جهت به امامت او معترف گردیدم، به جهت محبتی که از آن حضرت در دل من افتاد و دعايش در حق من مستجاب شد.

از حضرت امام علی النقی علیه السلام علیہ السلام: اگر وقت نماز، موقعی فرا برسد که در وسط دره باشیم، باید نماز بخوانیم؟ حضرت فرمود: از وسط دره به طرف راست یا چپ بالا بروید و نماز بخوانید.

ریگ هایی که به طلای ناب تبدیل شد

ابوهاشم جعفری روایت می کند که روزی در ملازمت امام علی النقی علیہ السلام به جانب صحراء بیرون رفتیم و کس دیگری با ما نبود . گفتم : یا بن رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم نهایت از تنگی معاش و پریشانی احوال به جهت اهل و عیال تشویش دارم.

حضرت بعد از شنیدن این سخن، به سمت زمین خم شد و مشتی ریگ برداشت و فرمود: ای اباهاشم! جلوتر بیا و به این روزی ات را توسعه بده و از این حکایت با کسی سخن نگو. من پیش رفتم و آن ریگ ها از آن حضرت گرفتم و آن راز را مخفی کردم. زرگری را طلب کردم و آن ریگ را نزد او بردم و گفتم: این طلا را سکه بساز.

هنگامی که زرگر آن ریگ را گذاخت، قسم یاد کرد که در مدت عمر خود از این طلا بهتر و رنگین تر ندیده ام و هم چنین به صورت ریگ طلا ندیده بودم و نشنیده بودم و پرسید: چگونه به دست تو رسیده است؟ گفتم: از زمان قدیم این طلا نزد من بود.

شخصی به امام علی النقی علیہ السلام قربانست گردم، من یک قطار شتر دارم که به دست ساربانها یم سپرده ام و گاهی به خاطر اشتیاقی که به حج دارم، خودم نیز با همان قطار شتر راهی مکه می شوم و احياناً به برخی از جاها سفر می کنم. آیا من نیز باید نماز شکسته بخوانم و روزه هایم را افطار کنم؟

حضرت در پاسخ نوشت: اگر همیشه به نظارت و نگهباری شترها نمی روی، و فقط در سفر مکه با شترانت سفر می کنی، باید نمازت را شکسته بخوانی و روزه ات را افطار کنی.

تدبیر حضرت برای ادائی قرض اعرابی

روایت شده که روزی امام علی النقی علیہ السلام بیرون آمد تا به دهی که در آن
حوالی داشت، سری بزند. اعرابی سر راه بر آن حضرت گرفت و گفت : من مردی از
اعراب کوفه ام و به محبت علی بن ابیطالب علیہ السلام و چنگ در ولای شما زده ام و
به آن افتخار می کنم.

من مبلغ زیادی قرض دارم و به غیر از درگاه شما دری و راهی نمی دانم. حضرت به
اعرابی دلداری داده و به کسی سپرد که از حال او با خبر باشد و روز بعد او را طلبید و
فرمود: ادائی قرض تو می شود به شرطی که از قول من تخلف نورزی و آنچه می گوییم
 بشنوی. اعرابی گفت: پناه می برم به خدا از آنکه بر خلاف قول شما کاری کنم. حضرت
کاغذی به مهر مبارک خود به او داده که بیشتو از مبلغ قرض اعرابی بود به این مضمون
که او این مبلغ را از من طلبکار است و به او فرمود که چون به سامره بر گردیم در
حضور هر کس که حاضر باشد، این کاغذ را بیرون آور و این مبلغ را از من طلب کن و
هر چقدر می توانی درشت و بی ادبانه با من سخن بگو و من تو را می بخشم و از آن چه
که گفتم کوتاهی نکن تا قرض تو ادا شود.

پس چون حضرت به سامره مراجعت فرمود مردم به دیدن آن حضرت آمدند. اعرابی
آمده و حق خود را طلب می نمود و هر چه آن حضرت با مهربانی برخورد می فرمود، او
طبق فرموده امام درشتی می کرد. تا آن که جمعی از حضار اعرابی را تسلی داده و به او
وعده و وعید داده و آرامش کردند. همان روز این خبر به خلیفه رسید.

حکم کرد که سی هزار درهم برای امام علی النقی علیہ السلام چون آن مبلغ را
آوردند، حضرت در خلوت اعرابی را طلبید و فرمود: این مبلغ را بگیر و قرضت را ادا کن
و بقیه را صرف مایحتاج اهل و عیال خود کن و مرا نیز ببخش. اعرابی گفت : فدای تو

شوم من به ثلث بلکه به ربع این مال راضی بودم و قرض من ادا می شد . حضرت فرمود: به طالع تو این مقدار به دست من آمد و من به آن طمعی ندارم. خدا را شکر که قرض تو را ادا نمود و مرا شرمنده تو نگردانید.

شخصی به امام علی النقی علیه السلام انسان با دوشیزه خانمی ازدواج می کند ولی او را دوشیزه نمی بیند، آیا خانم، تمام کایین را در اثر زفاف و مباشرت صاحب می شود، یا باید کسر بگذارد؟ حضرت در پاسخ فرمود: باید کسر بگذارد.

قصرها و باغهای بهشت در جوار کاروان سرا

صالح بن سعید روایت می کند که وقتی متوكل حضرت امام علی النقی عليه السلام سامره طلب نمود، آن حضرت به سامرہ وارد شد و در کاروانسرایی منزل کرد. من همان روز به خدمت حضرت رفتم و چون آن حضرت را در آن مکان دیدم ، عصبانی شدم و گفتم: یابن رسول الله صلی‌و‌علی‌لمّه‌و‌سَلَّمَ عليه السلام حواله سبک به شما کوتاهی می کند و اطفاء نور تو می نمایند و کار را به این جا رسانیده که این حضرت را در کاروانسرا مسکن داده اند.

حضرت بعد از شنیدن این سخن با دست مبارک به جانب راست خود اشاره نمود و فرمود: یابن سعید! به این طرف نگاه کن، چون نگاه کردم، باغها و قصرهای بهشت عنبر سرنشت را با حورالعين مشاهده نمودم و از این حال بی نهایت متعجب شده و از سخن خود منفعل و شرمنده شدم. بعد آن حضرت فرمود: یابن سعید! ما هرجا که می رویم و هستیم، اینها از آن ماست.

حضرت امام هادی عليه السلام هر که در خدایرستی روشن باشد، مصائب دنیا بر وی سبک آید، اگر چه قطعه قطعه شود و پراکنده گردد.

سپاه متوكل و لشکر حضرت علی النقی عليه السلام

روایت شده است که متوكل ملعون روزی از خاطر گذراند که اگر من همه لشکر خود را مکمل و مسلح سازم و به ترتیب و تزئین آنها بپردازم. سپس با علی النقی عليه السلام آنها بروم و سپاه خود را به او نشان دهم، هر آینه رعب و وحشتی عظیم از من در دل او به وجود می آید و اگر در خاطر دارد که روزی جمعی از شیعیان پدر خود را مکمل سازد و بر من خروج کند، از ذهن خارج سازد و به کار خود بپردازد.

پس دستور داد نود هزار عرب بر اسبان با جوشنها و مغفرهای فولاد در نواحی سامره حاضر شوند و از آن چه قدرت دارند کوتاهی نکنند. چون لشکر او در موضع معهود حاضر شد، حضرت امام علی النقی عليه السلام اخبار کرد و آن سپاه را در نهایت آراستگی به آن حضرت نشان داد و گفت: یا بالحسن! تو را به این جهت طلبیده ام که تعداد سرباز مرا بدانی و معتقد نباشی که کسی قدرت مخالفت و جرأت مقاومت با مرا دارد.

حضرت فرمود: تو لشکر خود را به من نشان دادی، اگر می خواهی من نیز لشکر خود را به تو نشان دهم؟ متوكل گفت: آرزو دارم که بدانم تو چقدر مرد کاری داری. پس آن حضرت دست مبارک به دعا برداشت و چیزی چند بر زبان جاری ساخت که کسی مضمون آن را نفهمید. پس فرمود: ای خلیفه! نگاه کن. چون متوكل نگاه کرد، دید که میان زمین و آسمان از مشرق تا مغرب، ملائکه با نیغ های آتش بار و سر نیزه های جان شکار بر اسبان ابلق صاعقه کردار سوار ایستاده اند و همه از روی ادب چشم بر اشاره آن حضرت نهاده اند.

متوكل از مشاهده این صحنه از هوش رفت و چون به هوش آمد حضرت فرمود: ای متوكل! یقین بدار که ما با شما در امور دنیا مناقشه و منازعه ای نداریم و کار آخرت چنان ما را فراگرفته است که مهمات دنیا کلا از خاطر ما رفته و قصد امارت و تمہید

خلافت به تمامی از ضمایر ما رفع گشته و به یقین بدان که از ما هیچ ضرری به تو نخواهد رسید.

متوکل بعد از شنیدن این سخنان اطمینان حاصل کرد و ترس و وحشت او کمتر گردید. اما در کتاب کشف النعمة و حدیقه الشیعه این روایت به طریق تحریر یافته که متوکل روزی لشگر خود را که نود هزار نفر بودند، مشاهده کرد و چون همیشه از امام علی النقی علیہ السلام بود، دستور داد که باید هر کدام از سپاهیان در فلان صحراء یک توبه خاک پرکرده و بر روی هم بربیزند.

چون به این دستور عمل نمودند، کوهی شد، پس امام را طلبید و با خود به آن تل خاک برد و آن لشگر را با زینت و سلاح کامل به آن حضرت نشان داد و به او عرض کرد: تو را طلبیده ام که لشگر مرا ببینی که از هر یک توبه خاک که هر یک آورده اند، کوهی به وجود آمده است. حضرت فرمود: اگر خواهی من نیز لشگر خود را به تو نشان دهم و تا آخر حدیث که مشابه روایت قبل است.

حضرت امام هادی علیہ السلام بهتر از کار نیک، انجام دهنده آن است و زیباتر از زیبایی گوینده آن است. بهتر از علم و دانش، دارنده آن است و از شر بدتر کسی است که آن را طلب می کند و از ترس هراسناک تر، کسی است که خود را در آن می افکند.

بیماری متوکل و تجویز داروی حضرت

علی بن محمد طایفی روایت می کند روزی متوکل به مرضی مبتلا شد و چیزی از بدنش بیرون زد که باید آن را بشکافند تا چرک از آن خارج شود و خلیفه از آن درد رهایی یابد. ولی اطباء حاضر به شکافتن آن موضوع نبودند چون ممکن بود برای خلیفه خطر داشته باشد.

متوکل از درد و رنج زیاد مشرف بر موت شده بود . مادرش چون این حالت را مشاهده کرد، با خود گفت: اگر پسرم از این درد خلاص شود و مرضش به صحت مبدل شود، ده هزار دینار از مال خالص خودم را نذر ابوالحسن علی النقی عليه السلام. فتح بن خاقان که از وکلای متوکل بود گوید که چون اطباء از معالجه عاجز شدند گفتند : ما شنیده ایم که این مرد یعنی ابی الحسن عليه السلام الدعوه است و طب ایمنی می داند. اگر کسی نزد او برود و از او چاره جویی کند شاید که برای درد خلیفه دوایی حاصل شود. پس شخصی را نزد آن حضرت فرستادند و از او خواستند که خلیفه را معالجه کند . هنگامی که آن شخص بازگشت گفت: ابوالحسن می فرماید که سرگین گوسفند را کوبیده و با گلاب بیامیزند و بآن موضع بگذارند تا نفع بخشد.

فتح می گوید: چون اطباء این سخن را شنیدند مسخره کرده و گفتند: این راه معالجه اصلاً فایده ندارد. پرسیدم در آن چه ابوالحسن فرموده ، احتمال ضرر هست ؟ گفتند : احتمال ضرر نیست ولی یقین داریم که نفعی نیز ندارد. گفتم: ما به سخن او عمل می کنیم و امید عافیت داریم.

پس حسب الامر آن حضرت با سرگین گوسفند و گلاب معالجه نمودند و همان روز آن موضوع شکافته شد و مواد فاسده از آن بیرون آمد و مرض رفع شد و خلیفه سلامت

خود را بازیافت. چون بشارت سلامتی متوکل به مادرش رسید، بسیار خوشحال و مسرور گردید مبلغی را که نذر کرده بود به خدمت امام علی النقی علیہ السلام حضرت امام هادی علیہ السلام هر کس از خدا بترسد، هیبت او در دلها می نشیند و هر که خدا را فرمان برد، فرمانش می برند. کسی که آفریدگار را اطاعت کند از خشم آفریدگار باکی ندارد و هر کس آفریدگار را به خشم آورد، یقین کند که به خشم مخلوق دچار می شود.

محاصره منزل حضرت در نیمه شب

روایت شده است که چون مدتی بر این واقعه گذشت و مرض متوكل به صحت تبدیل شد. مرد بطحائی به مجلس متوكل آمد و گفت: ای خلیفه! امام علی النقی علیه السلام بسیار و اسلحه بی شمار برای روزگار زار مهیا کرده و تو از این کار غافلی. چون متوكل این سخن را از آن مرد شنید بی نهایت متوهم گردیده و سعید حاجب را طلبید، در همان ساعت جمع زیادی را همراه او کرده و مقرر کرد که در شب اطراف خانه آن حضرت را محاصره کنند تا کسی از اهل آن، قبل از داخل شدن ایشان به آن خانه از وجود آنها مطلع نگرددند و آن چه از اموال و اسلحه به دست آمد نزد خلیفه آوردند.

سعید گوید: طبق دستور خلیفه به خانه آن معصوم هجوم بردیم. نزدیک نصف شب بود. نرdbانها به اطراف خانه آن حضرت گذاشته و با همراهان به با لای بام رفتیم، اما نمی دانستیم که از کدام راه به آن خانه داخل شویم. ناگاه حضرت امام علی النقی علیه السلام که ای سعید حاجب! صبر کن تا شمع بیاورند تا بی رنج و اضطراب پایین بیایی و مواطن باشی. پس خادم آن حضرت شمعی روشن آورد تا از نرdbان به درون خانه آن سرور پایین آمدیم. دیدیم که آن حضرت جبه صوفی در بر کرده و پشمینه ای بر سر بسته و بر سجاده ای از حصیر نشسته و رو به قبله برای عبادت الهی قیام می نماید. چون اطراف سرای آن حضرت گشتم، چیزی از آنچه شنیده بودم، ندیدم به غیر از یک بدراه ^(۲) زر سر به مهر مادر متوكل، پس آن را برداشتیم و در همان شب به مجلس خلیفه رفتیم و آن بدراه را پیش متوكل بر زمین گذاشتم و گفتم: در تمامی خانه علی بن محمد علیه السلام گشتم و غیر از این چیز دیگری ندیدم.

متوكل چون نگاه کرد، کیسه پول به مهر مادر خود دید . تعجب کرد و از مادرش کیفیت ارسال بدراه را پرسید. مادر گفت: آن هنگام که تو بیمار بودی ، من این بدراه را

جهت سلامتی تو نذر حضرت امام علی النقی علیہ السلام بعد از رفع مرض تو، برای او فرستادم.

متوکل از این سخن خوشحال شده و گفت: تا بدره دیگر با آن بدره به خدمت آن حضرت ببرم و خیلی معذرت خواهی کنم. پس هر دو بدره را گرفتم و به خدمت آن حضرت آمدم. ولی خیلی از آن کار زشتی که نسبت به آن حضرت کرده بودم و بدون اجازه از بام به منزل حضرت رفته بودم، شرمنده و خجالت زده بودم.

گفتم: یابن رسول الله صلی وسیلهم و لعوم کلمه علوکنی کلمه ادبی و بی اجازه به خانه شما آمدم. حضرت تبسم نمود و فرمود: «و سیعلم الذين ظلموا ای منقلب ینقلبون.»

حضرت امام هادی علیہ السلام مانی که عدل و داد در جامعه، بیش از ظلم و ستم باشد در آن موقع حرام است که آدمی به کسی گمان بد بیرد مگر وقتی که آن بدی از وی معلوم و مشهود گردد، و زمانی که ظلم و بیدادگری بر عدل و داد غلبه داشته باشد سزاوار نیست احدي گمان خوب به کسی بیرد مگر وقتی که خوبی از او معلوم شود.

حق تعالیٰ به تو و اسب تو قوت بدهد

ابو هاشم جعفری روایت می کند که بعد از حضرت امام رضا علیهم السلام محمد تقی علیهم السلام لفظ به خدمت امام علی النقی علیهم السلام چون در بغداد خانه داشتم و شوق خدمت آن حضرت بسیار بر من چیره می شد. روزی خدمت آن حضرت عرض کردم ، من پیر شده ام و به کشتی نمی توانم سوار شوم، قوت پیاده آمدن هم ندارم و مرکب سواری نیست که بتواند مرا زود به خدمت شما بیاورد.

از بغداد تا سامره سی فرسخ راه است و این اسبی هم که دارم پیر و ناتوان است. نمی دانم چاره چیست که بتوانم زود خدمت شما برسم . حضرت به زبان مبارک جاری ساخت که «قواک الله يا اباهاشم و قوى برزونك» یعنی حق تعالیٰ به تو و اسب تو قوت بدهد.

ابو هاشم می گوید: بعد از دعای حضرت، بسیار وقتها بود که در بغداد نماز صبح خوانده ام و هنگام چاشت در خدمت آن حضرت بوده ام و بعد از نماز ظهر سوار شدم و نماز شام را در بغداد اقامه کرده ام و از برکت آن دعا من و اسبم از سواری خسته نمی شویم.

ابن سکیت از حضرت امام هادی علیهم السلام لفظ عجزات موسی علیهم السلام علیهم السلام داد. در پایان ابن سکیت از حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و سلم لفظ عجزات موسی علیهم السلام داد. در پایان این سکیت از حضرت سؤال کرد: امروز حجت قاطع و دلیل قوی بر نبوت پیامبر اکرم چیست؟ حضرت فرمود : عقل.

مرد نصرانی با دلایل روشن سعادت اسلام نداشت

ابن منصور موصلى روایت می کند که در دیار ربیعه شخصی به نام یوسف بن یعقوب نصرانی بود و با پدر من آشنايی داشت. روزی به خانه ما آمده بود و نقل نمود که از من برای متوكل چیزی نقل کرده بودند و متوكل مرا به سامرہ طلبیده بود.

چون از جان خود ناامید شده بودم و احوال امام علی النقی علیہ السلام بودم ، سه دینار نذر آن حضرت کردم و چون به پدرم گفتم ، گفت: کار خوبی کرده ای، اگر چیزی تو را نجات دهد همین نذر خواهد بود. هنگامی که به سامرہ رسیدم با خود گفتم : کسی که از آمدن تو اطلاع ندارد، بهتر است که به نذر خود وفا کنی و چون سامرہ را ندیده بودم و با کسی آشنايی نداشتم، بر چهارپای خود سوار شدم و می ترسیدم که اگر از کسی نشانی خانه آن حضرت را بیرسم گرفتار شوم چون نصرانیت من مشخص بود.

بنابراین چهارپا را آزاد گذاشت که به هر طرف که می خواهد برود . من متحیر بودم و نمی دانستم که آن مرکب به کجا می رود تا آنکه به در خانه ای رسیدم و چهارپا از حرکت باز ایستاد. هر چه به او تازیانه زدم قدم از قدم بر نداشت.

از شخصی پرسیدم که این خانه کیست؟ گفت: این خانه علی بن محمد بن الرضا علی السلام است. با خود گفتم: الله اکبر این یک علامت است و هنوز لحظه ای توقف نکرده بودم که خادمی بیرون آمد و گفت: یوسف بن یعقوب تو بی؟

گفتم: بلی، گفت: پایین بیا و در این دهلیز بنشین . گفت: الله اکبر این نشانه دیگر، نام من و نام پدر من از کجا دانست، حال آنکه در این شهر کسی مرا نمی شناسد. خادم باز بیرون آمد و گفت: صد دیناری که در آستین داری بده، دادم و با خود گفتم: الله اکبر این دلیل سوم.

بعد از لحظه‌ای آن حضرت مرا طلبید، دیدم که تنها نشسته است. چون مرا دید، فرمود
که خاطر جمع کردی؟ گفتم: بله، فرمود: آیا وقت آن شد که به دین اسلام بازگشت
نمایی، گفتم: دیگر احتیاجی به دلیل نمانده است.

اگر کسی دلیل خواهد. آن حضرت فرمود: هیهات تو مسلمان نخواهی شد و از اسلام
نصبی نداری ولیکن پسرت مسلمان می‌شود و از شیعیان ما خواهد بود. ای یوسف! همه
گمان می‌کنند که در دوستی ما نفعی ندارد به خدا که دوستی ما نکوترين چيز است. برو
که ضرری از متوکل به تو نمی‌رسد و من به نزد متوکل رفتم و به خیر و خوبی از او
خلاص شدم.

هیبه الله گوید: که بعد از مدتی پسرش را دیدم که شیعه بود و در اخلاص از اکثر
شیعیان جلوتر و در اعتقاد و محبت از ایشان مقدم تر بود و به من خبر داد که پدرم در
دین نصاری بود که از دنیا رفت و من بعد از پدر دولت ایمان نصیبم شد.

حضرت امام هادی علیه‌السلام^{علیهم السلام} کس از شیعیان ما نیست که خداوند او را به بله
ای مبتلا کند و او صبر و شکیباًی از خود نشان دهد مگر آن که خدا وند ثواب هزار
شهید برای او مقرر فرماید.

صحرایی که از اجساد مردگان پرشد

یحیی بن ثمه روایت می کند که روزی متوكل مرا نزد خود طلبید و گفت : همراه با سیصد مرد نامی با اسباب گرامی به کوفه برو و از آنجا راهی مدینه شو و از راه بادیه امام علی النقی علیہ السلام آورید و دقیقه ای از تعظیم و تکریم او فرو گذار نکنید . ابن هرثمه گوید: طبق دستور خلیفه راهی مدینه شدم و از سپهسالار و سرهنگان این لشگر مردی با ما بود که دائم حقیقت اهل بیت علیہ السلام می نمود.

کاتبی شیعه نیز همراه آن لشکر بود و من در آن وقت مذهب حشویه داشتم و آن سپهسالار هر وقت که آن کاتب را می دید در طعن اهل تشیع بسیار آزار می کرد و همیشه میان ایشان مناظره بود و من میان ایشان دخالت نمی کردم و از منازعه ایشان کنار می کشیدم تا که نزدیک به نصف راه رفتیم و به صحرای وسیعی که از هر طرف قریب به پنج شش روز راه مطلقا هیچ آبادانی نبود رسیدیم. سپهسالار به کاتب گفت که از صاحب شما یعنی حضرت امیر علیہ السلام کند که او فرموده در روی زمین جایی نیست که در آن قبر نباشد یا قبر نشود، راست است؟

کاتب گفت: بلی این حدیث از آن حضرت روایت شده است. سپهسالار گفت به این صحرانگاه کن که اکنون آدمی نیست. کجاست آن تعداد مردم که همیشه بمیرند و در این صحراء دفن شوند تا همه صحراء را قبر فرا گیرد؟

کاتب از جواب باز ماند. من گفتم: در واقع راست می گوید. پر شدن این صحراء از قبور امری محال به نظر می رسد. من و سپهسالار به کاتب خن دیدیم و مدتی او را مسخره کردیم. کاتب بسیار منفعل شد و از این سخنان خیلی متأثر و خجل گردید.

از آن محل گذشتیم و بعد از چند روز به مدینه رسیدیم. من نامه خلیفه را خدمت امام علی النقی علیه السلام حضرت بعد از خواندن نامه فرمود: شما فرود آئید و سه روز جهت تهیه وسایل سفر من صبر نمائید تا بعد از آن به اتفاق شما راهی حضور خلیفه شویم. پس آن روز از مجلس ابوالحسن علیه السلام رسیدیم. روز بعد به خدمت حضرت رفتیم. روزهای گرم و نهایت شدت گرما بود. دیدم که جمعی از خیاطان را طلبید و فرمود تا جامه های پر پنبه حاضر نهایند. با گرمای حجاز جهت پوشش خود و غلامان خود و به خیاط گفت تا فردا این جامه ها را باید حاضر کنید.

بعد از آن فرمود: ای یحیی شما نیز کارهای مهم خود را انجام دهید که فردا از مدینه بیرون می رویم. من از مجلس آن حضرت بیرون آمده و با خود می گفتم : آیا چه در خاطر این مرد می گذرد که چنین جامه های پر پنبه ترتیب داده ، این جامه ها با گرمای حجاز چه نسبتی دارد و در بیست روز سفر هوا چقدر تغییر خواهد کرد که به چنین جامه هایی نیاز باشد.

ظاهرا علی النقی علیه السلام سفر کردن را نمی داند و گمان می کند که در هر سفری مانند این وسایل لازم خواهد شد. و از راضیان تعجب می کنم که اعتقاد به امامت چنین کسی دارند. روز بعد چون به مجلس او رفتیم، دیدیم که خیاطان جامه ها را حاضر کرده اند و آن حضرت به غلامان دستور بار کردن و سایل را داد و فرمود که کپنک ^(۴) و کلاه بارانی بردارند.

این برای من عجیب و غریب تر بود از جامه های پنبه دار و با خود گفتم : گویا می ترسد که در نهایت گرمای حجاز زمستان بیاید. پس من نیز به رفقای خود دستور دادم که همگی از مدینه بیرون برویم و بعد از طی منازل به آن موضوع رسیدیم که میان سپهسالار و کاتب مناظره شده بود.

ناگهان هوا متغیر شده و ابری سیاه به امر الله با رعد و برق بسیار ظاهر گردید . امام علی النقی علیہ السلام و توابع خود کپنک و کلاه بارانی پوشیدند و به کاتب نیز دادند . سپس به خادم فرمود: از این وسایل به یحیی هم بده . من نیز لباس و کلاه بارانی را گرفتم، بعد از آن تگرگ شروع به باریدن کرد و ماند پاره سنگ تگرگ از آسمان فرو می ریخت و به حدی شدت یافت که هشتاد نفر از مردان ما در آن تگرگ و هوای سرد مردند و اول از همه سپهسالار بود.

بعد از آن ابر مرتفع گردید و هوا مانند اول شد. پس آن حضرت رو به من کرد و فرمود: دستور بده تا آنچه از مردمان تو باقی مانده اند، مرده های خود را دفن کنند. ای یحیی! حق تعالی بر همه چیز قادر است و هم چنین این بادیه را پر از قبور آدمیان خواهد کرد و چون این سخن از آن حضرت شنیدم از مرکب خود فرود آمدم و رکاب آن حضرت را بوسیدم و گفتم: «اشهد ان لا اله الا الله و ان محمد رسول الله صلی الله علیه وآلہ و انصم خلفاء الله فی ارضه و حجته الله علی عباده یابن رسول الله صلی الله علیه وآلہ» قبل از این کافر بودم و اکنون به دست تو مسلمان شدم و از آن روز محبت اهل بیت و متابعت ایشان را لازم دانسته و شیعه با اخلاص گردیدم.

حضرت امام هادی علیہ السلام نار شیرین بعد از حجامت خون را ساکن می کند و خون اندرون را صاف می کند.

عاقبت بی ادبی نسبت به حضرت

ابو یعقوب روایت می کند که روزی امام علی النقی علیہ السلام خضیب سوار بود .
احمد گاهی پیش می رفت و به عقب زگاه می کرد و می گفت : ای ابا الحسن جلوتر بیا
حضرت فرمود : تو جلو باش ، اکنون تو مقدمی و چون چهار روز از این واقعه گذشت ،
ابن الخضیب را دیدم که اثر دهق بر پای او ظاهر شده بود .
گفتم : سبحان الله ، آن مقدار بی ادبی که از او نسبت به ابوالحسن واقع شد ، اکنون مبتلا
به دهق شده است . شخصی گفت : ابن خضیب منزل آن حضرت را از ایشان مطالبه می
نمود و در این باب اصرار زیادی می کرد و می گفت : البته تو باید از این خانه به جای
دیگری بروی و این منزل را تسليم من کنی .
حضرت فرمود : از حق تعالی می خواهم که تو را به جایی نشاند که در آن هیچ نباشد .
ابو یعقوب گوید : ابن خضیب به دهق و برص مبتلا شده بود و در همان چند روز مرد و
به مقام لا بدوا و لا شربا الا حمیما و غساقا واصل گردید .
حضرت امام هادی علیہ السلام که از خود راضی است ، ناراضی و خشمناک بسیار
دارد .

دعای حضرت برای مردی که مبتلا به برص بود

ابو هاشم جعفری روایت می کند که مردی از اهل سامره به مرض برص گرفتار شده و از این جهت زندگانی بر وی ناگوار گردیده بود. ابو علی فهری چاره او را در آن دید که خود را به ابوالحسن علی النقی علیہ السلام از آن والا جناب استدعای دعا نماید. پس روزی آن مرد به جهت رسیدن به این خواسته بر سر راه آن حضرت نشست و چون ایشان را دید، برخاست و به طرف او آمد. چون حضرت او را دید، به او خطاب فرمود: دور شو، خدا به تو عافیت دهد و با دست مبارک به طرف او اشاره فرمود و این عبارت را دو بار تکرار نمود.

آن مرد بر جای خود ماند و نتوانست نزدیک شود، پس بازگردید و ابو علی را دید و کلام آن حضرت را برای او بیان نمود. فهری گفت: پیش از آن که سؤال کنی او برای تو دعا کرده است. برو که به زودی عافیت خواهی یافت. آن مرد رفت و روز بعد سلامتی خود را باز یافت و آن علت و مرض از او برطرف شد.

حضرت امام هادی علیہ السلام هر کس ارزش خود را اهمیت ندهد، کسی از شر او در امان نیست.

سخن گفتن اسب با حضرت

احمد بن هارون روایت می کند که من در خیمه عربی بودم و غلامی از غلامان امام علی النقی علیہ السلام می گفتم و چند نفری نیز با من بودند، ناگاه دیدم که آن حضرت سواره پیش آن خیمه رسید. ما به استقبال آن سرور بیرون رفتیم و پیش از آن که به خدمت آن حضرت برسیم، خود از اسب پیاده گردید و عنان مرکب را گرفته تا به در خیمه رسید. سپس عنان مرکب را بر طناب خیمه بست و بعد از آن با ما به درون خیمه آمد و نزدیک به ستون نشست و به من رو کرد و پرسید: چه وقت قصد سفر به مدینه را داری؟ گفتم: امشب می خواهم بروم.

فرمود: می خواهم نامه ای از من برای فلان تاجر ببری . گفتم: سمعا و طاعه. به غلام فرمود تا قلم و دوات حاضر کند. غلام به دنبال قلم و دوات رفت. ناگهان دیدم که اسب آن حضرت فریادی زد و دم خود را جنبانید.

حضرت به زبانی که من نفهمیدم، چیزی فرمود که من از محتوای آن کلام چنان فهمیدم که به آن اسب خطاب نمود و سبب فریاد زدن او را پرسید . بار دیگر آن اسب فریاد زد. باز آن حضرت با زبانی که من متوجه نشدم چیزی فرمود، اما فهمیدم که به آن اسب چیزی گفت.

من دیدم که اسب عنان را از سر خود بیرون کرد و به طرف باغ روان شد و آن قدر رفت که از دیده پنهان شد. من از این مکالمه چیزی در خاطرم گذشت و شیطان مرا وسوسه نمود. حضرت فرمود: ای احمد! زیاد استبعاد نکن و امثال این گونه چیزها را از ما بعید ندان که حق تعالی به آن چه به آل داود کرامت کرده، بیشتر از آن به آل محمد صلی و کلهم علیهم السلام

گفتم: یابن رسول الله صلی و فیضه علیہما فرمد: ما می خواهم بدانم آن اسب چه می گفت و شما به او چه خطاب فرمودید؟ حضرت فرمود: اولین بار اسب به من گفت: ای مولای من! سوار شو تا به سوی خانه برویم.

گفتم: اضطراب نکن که من در این جا کاری دارم و می خواهم نامه ای برای مدینه بنویسم. بار دوم گفت: حال من به سبب بول و روث کردن تنگ شده و در حضور تو نمی خواهم این کار را انجام دهم. گفتم: لجام از سر خود بیرون کن و در اطراف بستان قضای حاجت خود نما و به همین مکان باز گرد.

من دیدم که آن اسب از جانب بستان بازگشت و در جای خود ایستاد و بعد از زمان کوتاهی غلام، دوات و قلم حاضر کرد. در آن هنگام آفتاب غروب کرده بود و تاریکی و ظلمت شب مانع دیدن بود. من به غلام گفتم: شمعی حاضر کن تا مولای من هنگام نوشتن ببیند. حضرت فرمود: من به چراغ نیازی ندارم.

پس قلم را گرفت و نامه ای نوشت و تا هنگام خوابیدن نامه نوشتن آن حضرت ادامه یافت. بعد از آن نامه را مهر کرد و به من داد و فرمود: ای احمد! در مدینه نماز شام و خفتن در مسجد رسول صلی و فیضه علیہما فرمد: حب این نامه را طلب کن که او را خواهی یافت. احمد بن هارون گوید: وقتی به مسجد رسول الله صلی و فیضه علیہما فرمد: ذن اذان می گفت: نماز شام و خفتن خواندم و آن مرد تاجر را در همان مکانی که آن حضرت نشان داده بود، یافتم.

نامه را گرفت و منسوخ ساخت به من داد. در نور چراغ آن نامه را برای او خواندم ، همه حروفش به جای خود و سطراها در کمال صافی و درستی و هیچ حرفی به حرف دیگر نجسیبیده بود. پس آن مرد به من گفت: در همین مکان باش تا جواب نامه آن حضرت را بنویسم. روز دیگر به مکان موعد رفتم و نامه را از آن مرد گرفتم و بعد از آن به خدمت آن حضرت آمدم.

حضرت فرمود: ای احمد! در مکانی که گفته بودم آن مرد را دیدی، گفتم : بلی یابن رسول الله ﷺ رسول سلام
حضرت امام هادی علیه السلام هر کس دوستی و کمک فکری خود را از تو دریغ نکرد از او پیروی کن.

عاقبت خنده و سخن بیهوده

روایت شده است که یکی از اولاد خلفا قصد دادن ولیمه ای را داشت و جمع کثیری را دعوت نمود. هرکس در آن مجلس بود، تعظیم و اجلال حضرت امام علی النقی علیہ السلام به جای می آورد به جز یک جوان که سخنان بیهوده می گفت و بیهوده می خندید. حضرت فرمود: این جوان چنان از ذکر خدا غافل است که این گونه می خندد و نمی داند که بیش از سه روز دیگر زنده نخواهد بود. دو نفر از اهل مجلس به هم گفتند: این دلیل خوبی برای شناختن امام علی النقی علیہ السلام پون روز سوم شد، آن جوان فوت کرد.

حضرت امام هادی علیہ السلام کسی که از پروردگار اطاعت می کند، از خشم مردم باک ندارد.

مصيبت بعد از خوشی

یکی از اهل سامرہ نیز ولیمه داشت در مجلس او نیز همه به حضرت علی النقی علیه‌الصلام گذاشتند، به جز شخصی به نام جعفر که شوخی و مزاح زیادی می‌کرد . حضرت فرمود: جعفر از این طعام نمی‌خورد و خبری به او می‌رسد که خوشحالی او ضایع می‌شود. چون سفره حاضر شد و مردم برای غذا خوردن، دست خود را شستند. یکی گفت: ببینیم بعد از این چه خبری می‌رسد. جعفر دست خود را شست، اما هنوز غذایی نخورده بود که غلامش با گریبان چاک رسید و گفت: مادرت را دریاب که از بام افلکه و نزدیک است بمیرد. جعفر با عجله تمام به خانه رفت و از آن طعام نصیبش نشد. حضرت امام هادی علیه‌السلام هر کس که خدا را به خشم آورد، باید بداند که خدا خشم مردم را بر او وارد سازد.

معجزه حضرت در بارگاه متوكل

سه‌هل بن زیاد روایت می‌کند که ابوالعباس احمد بن اسرائیل از پدرش نقل نمود که او گفت: من کاتب منتصر بودم، روزی نزد متوكل رفتم، دیدم که بر تخت نشسته است. سلام کردم و عقب منتظر ایستاده بودم و هر بار که او را می‌دیدم، مرحبا می‌گفت و اجازه نشستن می‌داد ولی این بار چون مرا دید حالش متغیر شد و اجازه نشستن نداد و لحظه به لحظه بر غضبیش افزوده می‌شد.

به قبح بن خاقان می‌گفت: این است که در حق او چنین و چنان می‌گویند. من کسی را که در دولت من اخلاق می‌کند، نمی‌بخشم و هر چه قبح او را آرام می‌کرد و می‌گفت: این گفته‌ها دروغ و افتراء است، فایده‌ای نداشت.

پس امر کرد که جمعی از اخلاف خود را طلبید و چون ایشان آمدند، گفت: شمشیرها برکشید و منتظر باشید تا شخصی را که خواسته‌ام، چون داخل شود او را پاره کنید و به کشتنش راضی نیستم و دستور می‌دهم تا او را بسوذانید.

غرض متوكل ملعون از آن شخص حضرت امام علی النقی عليه‌السلام‌اوی می‌گوید من دیدم که آن حضرت با آرامش و بشاشیت وارد شد و اصلاً اثری از ملال و اضطراب بر چهره مبارکش دیده نمی‌شد و لب مبارکش تکان می‌خورد و دعایی می‌خواند. هنگامی که متوكل آن حضرت را دید، خود را از تخت پایین انداخت، دوید و در پای آن حضرت افتاد. دست حضرت را به دست گرفته و می‌گفت: یاسیدی، یابن رسول الله و یا خیر خلق الله و یابن عمی یا مولای یا اباالحسن، حضرت او را آرام کرد.

متوكل خدمت آن حضرت عرض کرد که ای مولای من! دچار درد سری شدی چرا شما خود را به رنج انداختی؟

حضرت فرمود: تو به دنبال من فرستادی. گفت: آن مادر به خطا دروغ گفته است ، برگرد ای آقای من. سپس فریاد زد: یا قبح، یا عبدالله یا منتصر شیعوا سید کم و سیدی ، یعنی ای قبح، ای عبدالله ای منتصر، آقای خود و آقای مرا مشایعت کنید.

سپس همه در خدمت آن حضرت روانه شدند و در آن وقت که آن حضرت داخل خانه شد، آن گروهی که شمشیرها به دست گرفته بودند، چون چشمان به آن حضرت افتاد، همه یکباره به سجده افتادند. هنگامی که متوكل آن حضرت را به خانه فرستاد، آن جماعت را طلبید و گفت: شما خلاف امر من عمل کردید، کافی نبود که او را هم سجده نمودید. گفتند: مگر تو آن گروهی را که دور او را گرفته و با شمشیرهای آماده می آمدند، ندیدی؟

به خدا که از صد شمشیر بیشتر بود و ما به خاطر ترسی که از او در دلمان پدید آمد، بی اختیار آن اعمال را انجام دادیم. هنگامی که قبح از مشایعت آن حضرت برگشت ، متوكل به او خندید و گفت: حق تعالی این چنین آقایی به شما داده، الحمد لله که حجت او ظاهر شد و باعث روسفیدی شما شد.

حضرت امام هادی علیه السلام هر کس از خدا بترسد، دارای آبرو و جلال شود که مردم از او به بزرگی یاد کنند و هر که از خدا اطاعت کند، دیگران پیرو او گردند.

قتل پنجاه غلام به دستور متوكل و زنده شدن آنها به معجزه حضرت

ابراهیم بن بطون از پدرش روایت می کند که او گفت : من حاجب متوكل بودم. برای او پنجاه غلام از خزر به عنوان هدیه آورده بودند. به من دستور داده بود که آنها را تربیت کنم و به ایشان خوبی نمایم تا هنگامی که به آنها نیاز داریم.

یک سال گذشت، روزی من در خدمت متوكل ایستاده بودم که امام علی النقی علیہ السلام آمد و بر جای خود نشست. متوكل به من گفت: تا آن غلامان را به مجلس بیاورم، من نیز به دستور عمل کردم.

هنگامی که چشم غلامان بر آن حضرت افتاد، همه به یکباره به سجده افتادند . چون متوكل این حالت را دید، ناراحت شده و به خود می پیچید . از مجلس برخاست و با عصبانیت پای بر زمین می کشید و به پشت پرده رفت . امام علی النقی علیہ السلام حالت را مشاهده نمود، برخاست و از مجلس بیرون رفت.

هنگامی که متوكل فهمید که امام از مجلس بیرون رفت به آن جا باز گشت و گفت : ویلک یا بن بطون، وای بر تو ای ابن بطون، این چه حرکتی بود که از غلامان سر زد؟ گفتم: به خدا قسم که نمی دانم.

متوكل گفت: از آنها بپرس . چون پرسیدم، گفتند: این مردی است که سالی یک بار نزد ما می آید و دین حق را بر ما عرضه می کند و ده روز نزد ما می ماند و بعد از آن مراجعت می فرماید. او وصی پیامبر مسلمانان است.

چون متوكل این سخنان را شنید، دستور داد تا گردن همه غلامان را بزنند . بطون گفت: وقت نماز خفتن علیہ السلام جلوی در بود، گفت : داخل شو . هنگامی که داخل شدم، حضرت فرمود: ای بطون، با غلامان چه کردند؟

گفتم: یابن رسول الله صلی‌و‌هسلم رَبِّ الْفَلَقِ وَالْمُیَمِّدِ فَرِمَوْد : ای بطون ! هم ه را کشتنند؟ گفتم: آری یابن رسول الله صلی‌و‌سَلَّمَ فَرِمَ مُحَمَّدٌ طَهُشَان را ببینی ؟ گفتم: بلی یابن رسول الله صلی‌و‌سَلَّمَ بَلَى فَرِمَ مُحَمَّدٌ طَهُشَان را ببینی کرد که به پشت این پرده برو، چون پرده را کنار زدم، همه آن غلامان را دیدم که نشسته اند و جلوی آنها انواع میوه ها چیده اند و آنها در حال خوردن میوده هستند.

حضرت امام هادی علیه‌السلام هر کس از مکر خدا و مؤاخذه دردناکش ، بی پروا زندگی کند، اسیر تکبر و خودپسندی می شود و همان تکبر باعث می شود تا قضای الهی به او برسد.

تصمیم بی احترامی به حضرت

محمدبن حسن اشتر علوی روایت می کند که روزی در خانه متولی بودم که حضرت امام علی النقی علیه‌السلام هر که آن جا حاضر بود، از طالبین و عباسین و لشکریان، همگی با دیدن حضرت از اسبابها پایین آمدند و با ادب ایستادند تا آن حضرت وارد خانه متولی شد.

چون حضرت رفت، به یکدیگر گفتند او مقام بالاتری از ما ندارد و ما خیلی به او احترام گذاشتیم و همه قسم خوردنده که دفعه بعد، هنگامی که آن حضرت آمد، احترامی برای او قائل نشوند. ابو هاشم جعفری در آن جا حاضر بود و گفت: فکرهای بیهوده و محال نکنید، مطمئنم که ذلیل و زبون او خواهد شد.

هنگامی که آن حضرت برگشت، زودتر از جای برخاستند و بیشتر به او تعظیم کرده و احترام گذاشتند. پس شخصی از ایشان پرسید، شما که شرط کردید و قسم خوردید به آن حضرت احترام نگذارید، پس چه شد؟ همه گفتند: به خدا که هر چه کردیم به اختیار خود نکردیم.

حضرت امام هادی علیه‌السلام هر کس در خدا پرستی و توجه و روشنده باشد، مصائب دنیا بر او سبک باشد، گرچه مقرابض شود.

سخن گفتن به هفتاد و سه زبان با معجزه حضرت

ابو هاشم جعفری روایت می کند که روزی در خدمت امام علی النقی **علیه‌السلام** سخن از زبان هندی بود. حضرت با من چند کلمه به آن زبان صحبت نمود. چون دید که من از دادن جواب عاجزم و چیزی از آن زبان نمی دانم، سنگریزه ای برداشت و در دهان مبارک انداخت و سه بار آن را مکید و به من داد تا در دهانم بگیرم. به خدا قسم که از نزد آن حضرت بیرون نرفته بودم که به هفتاد و سه زبان می توانستم صحبت کنم که یکی از آنها، زبان هندی بود.

حضرت امام هادی **علیه‌السلام** دنیا بازاری است، دسته ای در این بازار از کاسبی و کسب سود می برنند و برخی زیان می بینند.

اطلاع از نام کودکی اشخاص

هم چنین ابو هاشم روایت می کند که در مدینه بودم، روزی ام ام علی النقی علیہ السلام جایی می گذشت. ترکی سوار بر اسب ایستاده بود. چون حضرت به نزدیک او رسید، سخنی فرمود.

آن ترک خود را از اسب پایین انداخت و سم اسپش را بوسید و از من پرسید که این پیغمبر است، گفتم: نه ولی از اولاد پیغمبر است. تو را چه می شود. گفت : ماد ر من در هنگام طفولیت مرا به نامی خوانده بود و به غیر از من کسی آن را نشنیده بود . ولی این مرد مرا به آن نام صدا کرد.

حضرت امام هادی علیہما السلام بیداری کشیده، از لذت خواب بهره مند می شود.

سخن گفتن حضرت به زبان صقلابی

علی بن مهزیار روایت می کند که غلامی صقلابی داشتم، هنگامی که او را به خدمت امام علی النقی علیہ السلام که حاجب مرا به آن حضرت عرض نماید، غلام برگشت و متعجب بود و می گفت: من هر چه گفتم، آن حضرت به زبان صقلابی به من جواب می فرمود به طوری که هیچ صقلابی به آن طریق نمی تواند صحبت کند.

حضرت امام هادی علیہ السلام گرسنگی، لذت خوارک را افزایش می دهد.

حق تعالی تو را و پدر تو را شفا داد

علی بن محمد حجال روایت می کند که زمانی من به دردپا و پدرم به مرضی مبتلا شده بودیم. برای آن حضرت نوشت که من دردپایی دارم و از خدمت شما محروم مانده ام، التماس دعایی دارم تا آن دردپا از بین برود و من بتوانم به خدمت شما بیایم و از این فیض محروم نشوم و از بیماری پدرم فراموش کردم تا از امام التماس دعایی داشته باشم.

حضرت در جواب نوشت که حق تعالی تو را و پدر تو را شفا داد.

حضرت امام هادی عليها الفسلام حیطاط و دوراندیشی را پیشه کن و پشیمانی زیاده روی را از یاد نبر.

دعا برای پسر شدن فرزند

ایوب بن نوح روایت می کند که به خدمت امام علی النقی علیه‌السلام اله همسرم حامله است و من از شما می خواهم که برایم دعایی کنید تا حق تعالی به من پسری کرامت فرماید.

آن حضرت در جواب نامه نوشت: نام پسرت را محمد بگذار که حق تعالی به من پسری داد که نام محمد بر او گذاشتم.

حضرت امام هادی علیه‌السلام خوب تر از خوب، انجام دهنده خوبی است و بدتر از بد، به وجود آورنده بدی است.

جنسیت فرزندم مهم نیست

یحیی بن زکریا نقل می کند که من نیز بعد از حامله شدن همسرم، همین درخواست را از حضرت نمودم. حضرت در جواب نوشت: بسا دختر باشد که از پسر بهتر است. چون همسرم وضع حمل کرد، دختری متولد شد و چنان چه آن حضرت فرموده بود، بهتر از بعضی پسران شد.

حضرت امام هادی علیه‌الفضل‌امّه رزنده تر از هر دانش، دارنده آن دانش است.

منع حضرت از به کار بردن حیله برای دشمن

محمد بن ریان روایت می کند که به خدمت حضرت امام علی النقی علیہ السلام فلان شخص با من دشمن است و من می خواهم حیله ای برای او به کار ببرم . حضرت مرا از این کار منع فرموده بودند و در جواب نامه ام قید کرده بودند که احتیاج به آن حیله نخواهی داشت. در همان ایام آن دشمن به بدترین حالی مرد و مرا از دشمنی و کینه خود خلاص نمود.

حضرت امام هادی علیہ السلام کسی که گرفتار هوس شد، مانند کسی است که ب رقاطر چموش سوار شده باشد و شخص نادان گرفتار زبان است.

اطلاع از عزل قاضی

ایوب بن نوح روایت می کند که از دست قاضی بغداد و عدوات و دشمنی او در عذاب بودم. به خدمت آن حضرت نوشتم که اذیت و آزار او به من می رسد و من چاره ای ندارم و از دست او به شما پناه آورده ام. حضرت در جواب نوشت: دو ماه دیگر از این غم خلاصی خواهی یافت. چون شصت روز تمام شد، نامه عزلش رسید و زمان تحکمش به سر آمد.

حضرت امام هادی علیه‌السلام خود پسندی؛ انسان را از یاد گرفتن باز می دارد.

راز بی توجهی حضرت به پیر مرد بغدادی

پیر مردی بغدادی نقل می کند که من روانه بغداد بودم و در آن جا دو خانه داشتم که از میراث پدر به من رسیده بود و اراده فروختن آنها را داشتم . به خدمت آن حضرت نوشتمن که اراده فروختن خانه های بغداد را دارم و استدعا دارم که شما دعا کنید که آن خانه ها با قیمت خوبی به فروش برسد.

حضرت جوابی به نامه من نداد و راز این بی توجهی برای من پوشیده بود، تا این که بغداد رسیدم و مشاهده کردم که همه خانه ها سوخته است و آن وقت راز مخفی برای من آشکار شد.

حضرت امام هادی علیه السلام مقدارت آن چه به ذهن تو نرسیده است ، ظاهر و آشکار می سازد.

پاسخ مشکلات

محمد بن قرح روایت می کند که وقتی امام علی النقی علیہ السلام هر گاه حاجتی
يا مسئله اي برای تو مشکل شود، بنویس و در زیر مصلای ^(۵) خود بگذار و بعد از ساعتی بیرون بیاور و جواب خود را نوشه ببین.

محمد بن قرح گوید که بعد از آن مکرر مسائل و مشکلات خود را نوشته و در زیر مصلای می گذاشتم و بعد از ساعتی بیرون می آوردم و جواب خود را در آن می یافتم.
حضرت امام هادی علیہ السلام ندرز و نصیحت در نهادهای فاسد اثر نخواهد داشت.

پیدایش درخت و چشمہ آب در بیابان با معجزه حضرت

ابراهیم بن محمد روایت می کند که روزی در حضور ابوالعباس که یکی از شیعیان آن حضرت بود، سخنان بی ادبانه نسبت به آن حضرت و شیعیان او می گفت. چون ابوالعباس مرا نسبت به آن حضرت بی اعتقاد دید، مرا نصیحت کرد و گفت : یا بن محمد ! روزی ابوالحسن علی النقی علیہ السلام به مجلس خلیفه احضار کردند.

هنگامی که از مدینه بیرون آمدیم و منازل و مراحل را طی می کردیم ، روزی هوا بی نهایت گرم بود. رفقا قصد فرود آمدن کردند. آن حضرت فرمود: هنوز می توانیم قدری دیگر از راه را برویم و فرود آمدن زود است.

پس از آن مکان گذشتیم و مسافت کمی طی نمودیم . من از شدت گرمای هوا و تشنگی زیاد حالم متغیر شده بود. چون نگاه مبارک آن حضرت به من افتداد، فرمود، ابوالعباس ظاهرا تشه و گرسنه شده ای؟ گفت: ای مولای من! رنج راه و حرارت هوا و تشنگی، بی نهایت مرا بی تاب و بی قرار نموده است.

حضرت فرمود: که در سایه فرود آئید، طعام بخورید و آب بیاشامید و چون حرارت هوا کم شود، دوباره راه را ادامه دهید. من چون این سخن را از حضرت شنیدم خیلی تعجب کردم، زیرا در آن حدود، قریب به سه روز راه، نه سایه بود و پناهی و نه آبی و نه گیاهی و چندین بار از آن راه رفته بودیم و همه خصوصیات آن راه را می دانستیم. گفت: یا بن رسول الله صلی و فیلم علیہما السلام علی هست که در آن بیاسائیم و نه آبی که از آن بیاشامیم.

پس حضرت به طرف راست جاده رفتند و اشاره کردند که پایین بیائید . چون نگاه کردیم، درخت بزرگی دیدیم که در سایه آن پانصد نفر می توانستند استراحت کنند و

چشمه صافی در پای آن درخت بود که به اطراف جریان داشت و بی نهایت خوشگوار و سرد بود.

پس در آن مکان منزل کردیم و استراحت نمودیم و از آن آب آشامیدیم و همه ما متفکر و از مشاهده آن متحیر بودیم. چون جمع زیادی از اصحاب ما از همه مسیرهای راه آگاه بودند و هرگز چنین درخت و چشمی ای ندیده بودند.

ابوالعباس گوید: من در تحریر بودم و از آن امر تعجب می نمودم که ناگاه آن حضرت به طرف من نگاه کرد و تبسم نمود و باز از من چشم گرفته و به دیگران نگاه کرد . . با خود گفتم: والله که از اولیاء الله و وارث علم رسول الله است. پس پشت آن درخت رفت و نماز خواندم و چندین سنگ بزرگ برای علامت بر بالای یکدیگر نهادم و شمشیر خودم را نزدیک آن سنگها پنهان کردم و بعد به خدمت آن حضرت آمدم.

حضرت فرمود: استراحت نمودید و از رنج راه آسایش یافتید؟ گفتم: بلی ای مولای من! فرمود: وسائل را بار کنید و راه بیفتید . چون قافله از آن مکان به راه افتادند و مسافت کمی دور شدند، من به بهانه جا گذاشتن شمشیر باز گشتم و به آن علامت که گذاشته بودم، رسیدم ولی از آن آب و درخت اصلا اثری ندیدم و یقین دانستم که وقوع آن حال فرخنده مآل، معجزه آن سرور بوده و آن امر عجیب به کرامت آن حضرت اتفاق افتاده است.

دست به دعا برداشته و گفتم: الهی به حرمت محمد و آل محمد که مرا فیض صحبت این مرد یعنی حضرت امام علی النقی عليه السلام فرما و مودت و دوستی او را در دل من زیاد گردان. پس شمشیر خود را برداشتم و به میان قافله شتافتم. چون نظر مبارک آن حضرت بر من افتاد فرمود: یا اباالعباس! آن دغدغه ای که داشتی، رفع شد؟ گفتم: بلی یابن رسول الله صلی اللہ علیہ وسلم تا اکنون که بحمدالله رفع شده است.

بعد از آن محبت آن حضرت چنان در قلبم جای گرفت که برای دنیا و آخرت من کافی است. حضرت فرمود: این چنین است محبان ما محدودند در علوم الهی و اسرار حضرت رسالت پناهی معلوم، نه بر ایشان یکی زیاد می شود و نه یکی از ایشان کم می شود.

حضرت امام هادی علیه السلام لشمشکشهای لفظی، دوستی های ریشه دار را تباہ می کند.

نجات پسر به وسیله فرشتگان با معجزه حضرت

از حضرت امام حسن عسگری علیه السلام است که روزی مردی نزد پدرم ابی الحسن علی النقی علیه السلام می کرد و می لرزید و می گفت : یابن رسول الله صلای وسلام شهربار بباب سعادت به شما گرفته و به حاجبی دستور داده که او را به فلان مکان ببرند و از کوه بیندازند . حضرت فرمود: اکنون مطلب چیست؟ گفت: مطلب من آن است که دعا کنید تا فرزند من از این مهلکه خلاص شود.

حضرت فرمود: برو که پسرت فردا صبح نزد تو حاضر می شود و خبر عجیبی را به تو خواهد داد. پس آن مرد با جمیعی که همراه او بودند، مراجعت نمودند. روز بعد، پسر به بهترین صورتی نزد پدر آمد. پدرش به او گفت: برای من تعریف کن که بر تو چه گذشت. پسر گفت: ای پدر فلاں حاجب مرا به بالای کوه برد، ناگاه دیدم دو نفر نزد من آم دند که از صورت ایشان زیباتر ندیده بودم، با جامه های پاکیزه و بوی خوش که به کار برده بودند. ماءمورانی، که مرا به بالای کوه برد بودند، آنها را نمی دیدند.

پس آن خوش صورتان به من گفتند: چرا این همه زاری می کنی؟ گفتم: مگر نمی بینید که گوری کنده اند و می خواهند مرا از این کوه بیندازنند و در این گور دفن کنند. به من گفتند: اگر ما این حاجب را از کوه بیندازیم و در این گور دفن کنیم، تو بر خود لازم می بینی که بقیه عمرت را در آستان حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم ببری می بینیم گفتم: بلی، به خدا. پس ایشان حاجب را گرفته و می کشیدند و او فریاد می زد و اصحابش نمی شنیدند تا آن که او به بالای کوه بردند و از کوه انداختند. هنوز به زمین نرسیده بود که پاره پاره شد. پس اصحابش آمدند و فریاد زده و می گریستند و از من غافل شدند. پس آن دو نفر مرا برداشته و به نزد تو آوردند و اکنون ایستاده و منتظرند که مرا به مکان تربیت حضرت رسالت ببرند تا خادم آن موضع مقدس باشم.

پس با پدر خدا حافظی نموده و رفت. بعد از آن پدر به خدمت حضرت علی النقی علیہ السلام واقعه را برای آن حضرت بیان نمود. در آن حین در میان مردم خبر افتاد که فلان حاجب را گروهی عجیب آمده و از کوه انداخته اند و اصحابش او را در آن گور دفن کردند.

حضرت امام هادی علیہ السلام از حسد دوری کن، چون که اثر آن در خودت ظاهر می شود و در دشمن اثری نخواهد داشت.

آزار و اهانت متوكل نسبت به حضرت

روایت شده است که متوكل پلید، زمانی قصد کرد قدری از شاءن و شوکت حضرت امام علی النقی علیہ السلام. پس مکانی را معین کرد که به آن جا حرکت کند و دستور داد که جمیع اشراف و بزرگان بنی هاشم و غیر ایشان همه پیاده همراه آن ملعون حرکت کنند و هیچ کدام از ایشان در آن روز سوار نشوند و قصد او آزار و اهانت آن حضرت بود.

پس خود سوار شد و همه خلائق از وضعیع ^(۶) و شریف پیاده، بعضی جلوی مرکب آن سگ و برخی از راست و چپ او می رفتند. در آن روز هوا بسیار گرم بود و آن حضرت در اثنای راه به نوبت به بندگان خود تکیه می فرمود و راه می پیمود و عرق بسیار از شدت حرارت از آن حضرت می ریخت.

یکی از اصحاب خلیفه چون آن حضرت را در آن رنج و مشقت دید، پیش آمد و گفت: این حال مخصوص شما نیست، بلکه همه مردم در رنج هستند و قصد خلیفه در این دستور، تنها شخص شما نبوده، بلکه به شما و بقیه این طور امر کرده است. حضرت فرمود: ناقه صالح در نزد خدایتعالی از من عزیزتر نیست و بعد از آن این آیه را تلاوت فرمود:

﴿تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ ثَلَاثَةُ أَيَّامٍ ذُلْكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوبٍ﴾ (هو: ۶۵)

و چون سه روز از این واقعه گذشت، شب چهارم متوكل پلید به اسفل السافلین واصل گردید و همان شخص در آن شدت حرارت، جنازه او را تشییع می کرد. حضرت امام هادی علیہ السلام از کسی که او را آزرده ای توقع صمیمیت نداشته باش

آن چه متوكل برای حضرت می خواست، برای خودش اتفاق افتاد

روایت شده که چون متوكل ملعون از شدت دشمنی و غلبه شقاوت فرمان داد که روضه مطهره متبر که حسینیه علی راقدها الف الف تحیه را خراب کرده و شخم زده و آب در آن اندازند و اثر آن بنای مقدس را که مطاف بندگان ارض و سماع است، و کلا از صفحه روزگارمحوس سازند و شیعیان مخلص ایشان را از زیارت مشهد مقدسه منوره منع نمود. غرض آن لعین از این افعال؛ اطفاء نور دین و اخفاء آفتاب فضل و شرف ائمه معصومین علیهمالبیتلهم الحمد که حکم آن بی آبرو جاری نگشته و هر چند آب بستند از حدی که به حائر^(۴) حسینیه موسوم است جلوتر نرفت و این حکایت مشهور است و به آنها نیز اکتفا ننمود و به گروهی دستور داد که شبی بر سر امام همان علی النقی علیه السلام پشت سرش بايستد تاو دعا کند و او ریخته و آن حضرت را به قتل رسانند.

آن حضرت از نیت پلید آنها آگاه گشته، شب برخاست و وضو گرفت و به فرزند ارجمند خود امام حسن عسگری علیهالله السلام که پشت سرش بايستد تاو دعا کند و او آمین بگوید.

بعد از آن برخاست و دو رکعت نماز خواند و دعا کرد به دعایی که از آن حضرت معروف است که «اللَّهُمَّ انِي و جعفر اعبدان من عبيدك و ناصيتك بيدك». آن حضرت دعا می کرد و آن خلف گرامی آمین می گفت. دعا به اتمام رسیده یا نرسیده بود که از خانه متوكل فریاد فغان بلند شد و بعد از آن خبر رسید که جمعی بر سر متوكل ریختند و در وقتی که مست بود، او را کشتنند.

پس آن مایه کفر و نفاق به دعای آن قبله آفاق این گونه به قتل رسید و آن چه در خاطر قساوت نهاد خود برای حضرت داشت، برای خودش اتفاق افتاد.

حضرت امام هادی علیهالله السلام^(۵) نعمت های خدا معامله شایسته داشته باشد.

شر متوكل به خودش بر می گردد

ابو سليمان روایت می کند که از اورمه شنیدم که می گفت: در عهد متوكل روزی به مجلس سعید که حاجب متوكل بود، رفتم و در آن وقت امام علی النقی عليه السلام سپرده بودند و اراده قتل آن سرور را داشتند. چون به منزل سعید رفتم، گفت: ای ارومeh! می خواهی خدا را به تو نشان دهم . گفت : لا تدركه البصار و هو يدرك الابصار، حقسیحانه و تعالی منزه آن از است که بتوان او را با چشم دید.

گفت: مراد من آن کسی است که شما او را امام زمان خود می دانید . گفتم: می خواهم که او را ببینم. گفت: متوكل به من دستور قتل او را داده و من فردا او را به قتل می رسانم. اگر می خواهی که او را ببینی اندکی صبر کن، چون اکنون شخصی پیش اوست وقتی او بیرون آمد، تو برو و او را ببین و زیاد آن جا نمان.

ارومه می گوید: بعد از ساعتی آن شخص از نزد او بیرون آمد و سعید به من اشاره کرد که داخل شوم. پس به خانه ای که آن حضرت در آنجا محبوس بود وارد شدم . آن حضرت را در قید و بند دیدم و نیز در برابر آن حضرت قبری بود که قصد داشتند بعد از قتل آن حضرت، او را در آن قبر دفن کنند.

چون نظرم به آن حضرت افتاد، سلام نموده و گریه کردم و از شدت نارحتی از خود بی خود شدم. آن حضرت فرمود: ای ارومeh! چرا گریه می کنی؟ گفتم : یابن رسول الله صلی الله علیہ وسلم صلی الله علیہ وسلم دارند انجام دهنند.

فرمود: گریه نکن که حق تعالی نمی گذارد که به این امر اقدام کنند. چون این سخن را از آن حضرت شنیدم، بی نهایت خوشحال شدم. پس فرمود: بیشتر از دو روز نمی گذرد که حق تعالی او و صاحب او را هلاک سازد و شر ایشان را به خودشان برگرداند.

ارومه گوید: والله که بعد از دو روز جمعی از ترکان به دستور پسر متوكل شمشیرهای کشیده به مجلس متوكل ریختند و او را پاره کردند و سعید خود را بر روی نعش نحس متوكل انداخت و گفت: من بعد از تو نهی خواهم زنده بمانم ، او را نیز به درک فرستادند. متوكل ندیمی داشت خوش طبع، که گفت: ولی من بعد از تو هنوز زندگی را دوست دارم.

بعد از وقوع این حادثه، ارومeh گوید: من به خدمت حضرت علی النقی عليها السلام گفتم: یابن رسول الله صلی و آیل محتعلی کله لز جه بروکو و شما نقل می کنند، صحیح است؟

آن حضرت فرمود: بلی، کلام معجز نظام آن حضرت است و برای این حدیث تاءویلی است، مراد از روز شنبه حضرت رسالت پناهی است و غرض از یکشنبه امیر المؤمنین عليها السلام مقصود از دوشنبه حسنین عليهما وللسلام محمد باقر عليها السلام جعفر صادق عليها السلام شنبه، امام موسی کاظم عليها السلام اضا عليها السلام محمد تقی عليها السلام که علی بن محمد الهدیم مراد می باشد و از پنج شنبه مراد فرزندم حسن عسگریست و از جمیع مراد محمد مهدی صاحب الزمان عليه السلام است.

حضرت امام هادی عليه السلام سخنگی تفریح ابلهان و ساخته فکر افراد نادان است.

خبر دادن حضرت از تحولات بغداد

حیران اسباطی روایت می کند که از بغداد به مدینه مشرفه آمده بودم و کمال تعطش به زلال وصال حضرت ابوالحسن و نهایت شوق به دیدار امام علی النقی علیہ السلام در همان زور به مجلس شریف و محفل مقدس آن حضرت شتافتم و چون شرف ملازمت آن حضرت را دریافتیم از من پرسید که واشق چه کار می کند؟ حال جعفر چطور است؟ و ابن الزیات چگونه روزگار می گذراند؟ گفتم: یابن رسول الله صلی الله علیه وسیلہم لکم ببغداد بیرون آمدم، واشق صحیح و سالم بر تخت امارت ممکن بود و جعفر را با بدترین حال در زندان دیدم و ابن الزیات به سر و سامان دادن امور مملکت و امر و نهی مشغول بود. اکنون ده روز است که من از آن جا بیرون آمده ام.

حضرت فرمود: واشق فوت کرد و متوكل بر مسند خلافت نشست و جعفر از قید و زندان خلاص شد و ابن الزیات کشته شد. گفتم: یابن رسول الله صلی الله علیه وسیلہم لکم پس از موقع اتفاق افتاد؟ فرمود: شش روز بعد از بیرون آمدن تو. راوی گوید: بعد از چند روز قاصدان خبر آوردند و همان گونه که آن حضرت خبر داده بود، بی کم و زیاد، جریان را بیان نمودند.

حضرت امام هادی علیہ السلام اخراج احسان به پدر و مادر، موجب تنها یی و منتهی به خواری می شود.

وحشت منتصر از معجزه حضرت و قدرت حق تعالی

روایت شده است که منتصر، پسر متوكل بعد از مرگ پدر بر تخت نشست . جمعی از دشمنان سید المرسلین علیه و آله افضل الصلوات به او گفتند که آباء تو از روی توهمند این که مبادا خلافت و امامت از آل عباس به خاندان آل علی منتقل شود، همیشه به ایشان اهانت کرده و آنها را خوار می نمودند و پنهان و آشکار ایشان را می کشتند و می رنجانیدند.

منتصر بعد از شنیدن این سخنان گفت مصلحت در این است که من سپاه خود را جمع کنم و به امام علی النقی علیه السلام تا بترسد و گوشه ای بیشیند و خیال خلافت را از سر بیرون کند. پس همه سپاه خود را در بیرون شهر بغداد جمع کرد که حدود یکصد و نود هزار نفر بودند.

بعد از آن حضرت امام علی النقی علیه السلام نمود، پس سپاه خود را فوج فوج می اورد و از جلوی حضرت می گذراند. آن روز تا شب این کار به طول انجامید تا لشگر همگی عبور کردند. حضرت فرمود: ای خلیفه! سپاه تو را دیدیم و پسندیدیم. ای خلیفه ! اکنون تو نیز سپاه ما را ببین.

منتصر گفت: سپاه تو کجا است؟ حضرت فرمود: به بالای سرت نگاه کن تا قدرت حق تعالی را مشاهده کنی. هنگامی که منتصر به بالای سر خود نگاه کرد، از مشرق تا غرب را پر از لشگر دید که همه سواره با شمشیرهای کشیده ، منتظر یک اشاره آن حضرت بودند. چون منتصر آن جماعت را دید، لرزه بر اندامش افتاد و خیلی ترسید. سپس به آن حضرت بی اندازه احترام گذاشت و تواضع نمود و بسیار معذرت خواست. حضرت فرمود: ای خلیفه! ما به آب قناعت دست از دنیا شسته ایم و به کنج

توكل و رضا تسلیم در اطاعت حق نشسته ایم. خاطرت از جانب ما آسوده باشد و به قول منافقین و معاندین عمل نکن.

حضرت امام هادی علیه‌السلام کلید سخنان نامطبوع است و در عین حال از کینه در دل گرفتن بهتر است.

حضرت جانشین خود را معرفی می کند

ابن عبدالله یکی از شیعیان حضرت امام علی النقی علیه السلام [روایت می کند] که امام و راهنمای من حضرت ابوالحسن علیه السلام [نوشت] که وقتی تو می خواستی سؤال کنی از آن که بعد از من خلیفه که خواهد بود، دچار اضطرابی شدی و از آن سؤال نکردی. مضطرب نشو که حق تعالی گمراه نمی کند قومی را که هدایت کرده باشد. بدان که بعد از من، ابو محمد حسن عسگری علیه السلام [و راهنمای خلق است و آن چه مردم به آن محتاجند، نزد اوست و حق تعالی مقدم می دارد هر که را بخواهد.

حضرت امام هادی علیه السلام [لئن] کسی که نسبت به او بدگمانی، انتظار خیر خواهی نداشته باش.

ازدواج مليکه نوه قیصر روم با امام حسن عسگری علیه السلام

بشر انصاری روایت می کند که روزی حضرت ابوالحسن علیه السلام . چون به خدمتش مشرف شدم، فرمود: ای بشر تو از فرزندان انصاری و محبت تو قدیمی است و من تو را خوشحال می کنم و فضیلتی که بر دیگران در موالات سبقت بگیری ، بعد از آن نامه ای نوشت و مهر مبارک خود را بر آن زد شال کوچک زردی بیرون آورد که دویست و بیست دینار زر در آن بسته بود و فرمود: این را بگیر و به بغداد برو و در کنار پل فرات حاضر شو که فردا هنگام چاشت، کشتنی خواهد رسید که کنیزان فرو چشمی در آن کشتنی هستند و از تجار عمر بن یزید منحوس طلب نما و منتظر باش که وکلای عباسیان و ظرفای عرب برای خریداری بیایند و کنیزان را برای فروش عرض کنند.

کنیزی از عرضه شدن ابا و امتناع می نماید و نمی خواهد که کسی او را ببیند یا کسی صدایش را بشنود و خزی پوشیده باشد و صفتی این و آن باشد و از جمله نشانیها یکی آن که یکی از خریداران خواهد گفت که من این کنیز را به سیصد دینار می خرم به خاطر عقل او و کنیز می گوید: اگر بالفرض مالک ملک سلیمان باشی، رغبتی به تو ندارم.

نحاس گوید: از فروختن کنیز چاره ای نیست . کنیز می گوید: شتاب برای چیست ، خریداری که دل من می خواهد، خواهد آمد. آن گاه تو نزد عمر و بن یزید برو و بگو من نامه ای دارم که یکی از اشراف آن را به زبان رومی نوشته است، آن نامه را به کنیز دهید تا بخواند. اگر اخلاق صاحب نامه را می پسندد، من وکیل او هستم و این کنیز را می خرم.

بشر گوید: اطاعت عمر آن حضرت کردم و برای انجام فرموده آن حضرت رفتم ، بی کم و زیاد انجام شد و چون کنیز آن نامه را خواند، گریه کرد و به عمرو گفت : مرا به

صاحب این نامه بفروش. پس من با صاحب او بحث کودم تا به آن مبلغ راضی شد. پس زر را به او داده و کنیز را گرفته و به خانه آمدیدم.

چون آن کنیز نشست، خندید و آن نامه را از گربیان بیرون آورد و می بوسید و بر چشم می مالید و فدای نامه می شد. گفت: صاحب نامه را ندیده ای و می بوسی؟ گفت: ای عاجز و ضعیف در شناخت اولاد انبیاء، تو از خدمه او هستی و هنوز او را نمی شناسی و از فضل و کمال او چیزی نمی دانی؟

پس به من گوش کن و دلت را آماده کن تا گوشه ای از احوال او را برای تو بیان کنم.

بدان که من مليکه دختر پشوغا پسر قیصر روم هستم و مادرم از فرزندان شمعون بن حمون الصفا وصی حضرت عیسیٰ ﷺ نسبیش به وصی مسیح ﷺ الصفا متصل می شود و جدم قیصر خواست که مرا به برادرزاده خود بدهد.

دستور داد تا قسیسان و رهبانان را جمع کردند و سیصد نفر را انتخاب کردند و هفتصد تن از قائدان و امیران و ملکان انتخاب کردند و هزار نفر از معتمدان لشگر حاضر شدند و تختی که به انواع جواهر مزین بود از خزانه بیرون آورددند.

آن تخت را وسط قصر بر بالای پایه نهادند و برادرزاده قیصر بر آن تخت نشست و همه خدم و حشم با انواع زینتها و حلها در خدمت او ایستادند. پس انجیل را باز کردند و می خواستند که نگاه کنند که به یکباره قصر لرزید و برادرزاده قیصر از تخت پایین افتاد و بیهوش شد.

رنگ از روی کشیشان پرید و لرزه بر اندام ایشان افتاد. بزرگ ایشان به جدم گفت: ما را معاف کن که این واقعه نشانه های بدی دارد. جدم به کشیشان گفت: شما این عمودها را راست کنید و چلیپاها را به جای خود قرار دهید و برادر این بدبخت را بیاورید تا این کودک را به او بدهم تا با سعادت خود، نحوست را از شما دفع کند.

چون چنین کردند، بار دوم نیز همان اتفاق افتاد که بار اول افتاده بود . مردم متفرق شدند. جدم غمگین و تنها به اتاقی رفت و در ماتم نشست. من آن شب در خواب دیدم که حضرت مسیح و شمعون علیه السلام از حواریین در آن قصر جمع شدند و منبری از نور نهادند که با آسمان برابری می کرد در جایی که جد من قیصر تختش را می گذاشت. بعد از آن حضرت محمد صلی الله علیه السلام فرزندان ایشان علیه السلام آن جا حاضر شده و متوجه حضرت مسیح علیه السلام حضرت محمد صلی الله علیه السلام آنچه نو آمده ام تا نسب خود را به نسب تو پیوند دهم. از وصی تو شمعون، مليکه را برای پسرم ابو محمد علیه السلام پس حسن عسگری علیه السلام تباری نمایم و اشاره به امام حسن عسگری علیه السلام پس مسیح به شمعون نگاه کرد و گفت: به درستی که شرف به تو روی آورده است. پیوند کن فرزند خود را به رحم آل محمد صلی الله علیه السلام گفته پسین کرام پس حضرت محمد صلی الله علیه السلام آنچه بزرگ و مطبه خواند و مرا برای پسر خود ابو محمد علیه السلام بیون بر آن امر شاهد شدند. من از خواب بیدار شدم و ترسیدم که اگر این خواب را بیان کنم ، کشته شوم. پس این خواب را پنهان داشتم و به خاطر عشق و محبت به ابو محمد علیه السلام کن و نوشیدن باز ماندم و جسم ضعیف و نحیف گشت و پدرم گمان کرد که من بیمار شدم و طبیبی در شهرهای روم نبود که حاضر نکردند و برای معالجه من نظری بینند.

هیچ شفایی و بهبودی حاصل نشد و چون از سلامتی من ناامید شد، روزی به من گفت: ای نور هر دو چشم من! چه آرزویی داری! تا من آن را برآورم. گفتم: ای جد من! درهای فرج را بر روی خود بسته می بینم. اگر شکنجه و آزار اسیران مسلمان را که در زندان تو هستند، رفع نمایی و زنجیرها را از آنها باز کنی و این طایفه را از زندان آزاد کنی، امید دارم که حضرت عیسی علیه السلام مرا شفا دهند.

پس پدرم اسیران را از زندان آزاد ساخت و من بهتر شدم و کمی غذا تناول کردم . پدرم و جدم شاد شدند و به اسیران احترام گذاشتند و تکریم نمودند. من بعد از چهارده شب در خواب دیدم که حضرت فاطمه سیده زنان عالم می آید و شخصی به من می گوید که جده شوهرت ابو محمد علیه السلام من دامن او را چنگ زدم و گریه می کردم و شکایت ابو محمد علیه السلام کردم.

به من فرمود: تو تا به مذهب ترسایانی، پسرم به زیارت تو نخواهد آمد . اگر رضای خدا و رضای مسیح علیه السلام خواهی و به زیارت ابو محمد علیه السلام اری ، بگو اشهد ان لا اله الا الله و اشهد و ان محمد صلی اللہ علیہ وسلم علیہ السلام و آلمعین کفتم، سیده زنان عالم مرا به سینه خود چسبانید و دلم را شاد کرد و فرمود: اکنون منتظر باش که من ابو محمد علیه السلام تو می فرستم.

من بیدار شدم و می گفتم، واشوقة الی لقاء ابی محمد علیه السلام بعد ابو محمد علیه السلام را در خواب دیدم. به او گفتتم: ای دوست چرا با من جفا کردی؟ دلم را به حب خود مشغول نمودی ولی از من دوری کردی؟ فرمود: دوری من از تو فقط به خاطر شرک تو بود. اکنون که مسلمانی شدی، هر شب به زیارت تو می آیم تا آن که حق تعالی مرا به هم برساند. آن وقت زیارت او از من قطع نشده است.

بشر می گوید: من گفتتم: پس چگونه میان اسیران افتادی؟ گفت: شبی ابو محمد علیه السلام به من خبر داد که جد تو، به زودی لشگری به جنگ مسلمانان خواهد فرستاد و خود نیز به دنبال آنها خواهد رفت. تو باید که همراه او باشی. من با جماعتی از غلامان و خدم می آمدیم که به دست طلایه لشگر مسلمانان افتادیم.

و کار به این جا رسید که تو دیدی و در این مدت هیچ کس نفهمید که من چه کسی هستم، به جز تو که ماجراهی زندگی خودم را برایت بیان کردم و آن شیخ که من در غنیمت، نصیب او شده بودم، نام مرا پرسید، گفتتم: نام من نرجس است.

حضرت فرمود: به تو بشارت می دهم فرزندی را که شرق و غرب عالم را پر از عدل و داد می کند، چنان که پر از ظلم و جور شده باشد. گفت: آن فرزند از که خواهد بود؟ فرمود: از آن کسی که خواستگاری کرد رسول خدا صلوات‌الله‌علی‌آل‌ہی‌وآله‌لی‌سلّم را ماه فلان از هجرت، وصیت او در خاطرت هست که مسیح علیه السلام شب تو را به چه کسی داد؟ گفتم: بلی به پسر شما ابو محمد علیه السلام

باز حضرت فرمود: تو او را می‌شناسی؟ گفت: بلی از آن شب که بر دست سیده زنان
عالی مسلمان شده‌ام، زیارت خود را از من باز نگرفته است. بعد از آن حضرت به خادم
فرمود: به خواهرم حلیمه بگو بباید. هنگامی که حلیمه آمد، فرمود: این است. حلیمه
مدتی دست به گردن او انداخت و او را بوسید. حضرت فرمود: ای حلیمه! اکنون او را به
خانه خود ببر و فرایض و سنن را به او بیاموز که این زن ابو محمد ﷺ مادر
قائم آل محمد صلی الله علیه وسالم

حضرت امام هادی علیه‌الفضل‌امّه[ؑ] بدانید که روان آدمی آن چه را به آن اهدا گردد می‌پذیرد و هر چه را که دور باشد و منع کرده شود، رها می‌کند.

پدرم از دنیا رفت

و از هارون فضل نقل می کند که روز وفات حضرت جواد علیه‌الصلوٰت هادی علیه‌السلام را در مدینه ملاقات کردم، حضرت فرمود: به او جعفر! پدرم از دنی رفت. کسی پرسید از کجا دانستید؟ فرمود: ذلت بی سابقه ای نسبت به عظمت خداوند بر من وارد شد.
حضرت امام هادی علیه‌الصلوٰت نعمت ها بهره هایی کوتاه است؛ ولی سپاسگذای هم نعمت و هم فرجام نیک را مژده است.

یک شبه به بغداد رفتم

از اسحاق جلاب نقل شده که گفت: گوسفند زیادی برای حضرت هادی علیه‌النوریا از اصطبیل خانه اش به جای وسیعی برد که نمی‌شناختم . من شروع به تقسیم گوسفندان میان اشخاصی که حضرت دستور داده بود، کردم؛ و برای ابو جعفر (که ظاهرا همان حضرت سید محمد است) و مادرش و دیگران فرستادم. آن گاه از حضرت اجازه خواستم که به بغداد نزد پدرم بر گردم و این قضیه روز هشتم ذی‌حجه بود.

حضرت نوشت که فردا هم بمان و بعد برو؛ روز عرفه را هم ماندم و شب عید قربان در ایوان جلوی اطاق وی خوابیده بودم، حضرت هنگام سحر آمد و فرمود: اسحاق! بلند شو. برخاستم و چشم باز کردم و خودم را در بغداد با رفقایم دیدم. نزد پدر رفتم؛ به آنها گفتم: عرفه در سامرہ بودم و برای عید به بغداد آمدم.

حضرت امام هادی علیه‌النوریا دانشمند و دانشجو در ترقی باهم شریکند.

اطلاع حضرت از امور غیبی

و از محدثین فرج رقل می کند که گفت: حضرت هادی علیہ السلام نوشت : کار خود را جمع کن و مواضع خود باش. من به دستور حضرت کارهای خودم را جمع و جور می کردم و نمی دانستم که به چه منظوری این دستور را فرموده است؛ که ماء‌موری آمد و مرا از مصر زنجیر بسته بیرون برد، و همه اموالم را توقيف کرد.

هشت سال در زندان بودم آن گاه نامه دیگری از آن حضرت رسید: که در طرف غربی (بغداد) منزل کن. با خود گفتم: حضرت در زندان این مطلب را برای من می نویسد ؟ باعث تعجب است! طولی نکشید که به حمد الله آزادم کردن.

حضرت امام هادی علیہ السلام الحال احصار خود را که نه طبیبی تو را از مرگ نجات دهد و نه دوستی به تو سود رساند، در نظر داشته باش.

جامه ای برای کفن

و از ابو یعقوب نقل شده که گفت: شبی، پیش از مرگ محمد بن فرج را دیدم که به استقبال حضرت هادی علیه‌السلام می‌آمد. آن حضرت نگاهی به او کرد. و او فردا بیمار شد؛ پس از چند روز به عیادتش رفتم، سنگین شده بود. گفت: حضرت هادی علیه‌السلام برای من فرستاده. جامه را گرفت، پیچید و زیر سر گذاشت و در همان جامه او را کفن کردند.

حضرت امام هادی علیه‌السلام درستی که ممکن است ستمکار بردار، به وسیله حلمش از ستمش گذشت شود.

رتبه خویش را پایین نیاور

و از یعقوب بن یاسر نقل شده که گفت: متوكل می گفت: وای بر شما کار ابن الرضا (حضرت هادی علیه‌السلام) ^{لجز} کرده، نه حاضر است با من شراب بخورد و نه در مجلس شراب من بنشینند؛ و نه در این امور از او فرصتی می یابم (که او را به این کارها و ادار کنم). گفتند: اگر از او فرصتی نمی یابی، در عوض این برادرش موسی است که شراب خوار و نوازنده است. می خورد و می نوشید و عشق بازی می کند . بفرستید تا او را بیاورند و مطلب را بر مردم مشتبه کنید. بگوئید این ابن الرضا است؛ نامه ای نوشته‌اند و او را به تعظیم و احترام وارد کردند و همه بنی هاشم و سران لشکر و مردم استقبالش کردند. غرض این بود که وقتی می رسد، املاکی به او واگذار کند و دختری به او بدهد و ساقیان شراب و کنیز کان نوازنده نزد او بفرستد و به او موافله و احسان کند و منزلی عالی به او بدهد که خود در آنجا به دیدنش برود . وقتی که موسی وارد شد، حضرت هادی علیه‌السلام ^{لواصیف} که جایی است که آن جا به استقبال واردین می روند، رفته و با او ملاقات نمود و به او سلام کرد و حقش را ادا نمود.

سپس فرمود: این مرد تو را احضار کرده که احترام تو را هتک کند و رتبه ات را پایین آورد. مبادا هرگز به شراب خواری اقدام کنی. موسی گفت: اگر مرا برای این کار خواسته، پس چه کنم؟ فرمود: رتبه خود را پایین نیاور و چنین کاری نکن که او هتک احترام تو را خواسته است.

موسی نپذیرفت. و حضرت سخنش را تکرار کرد، وقتی که دید موسی این حرف ها را نمی پذیرد، فرمود: ولی بدان که این مجلس که در نظر گرفته، مجلسی است که هرگز تو با او در آن جمع نمی شوید و همان گونه شد که حضرت فرمود. موسی سه سال آن جا اقامت کرد و هر روز صبح بر در سرای او می رفت.

می گفتند: دوا خورده است، روز دیگر می گفتند: کار دارد و سه سال به همین منوال گذشت تا وقتی که متوکل مرد و در چنان مجلسی با هم نشستند.

حضرت امام هادی علیه السلام بله ذیحق ، گاهی به نادانی چراغ حق خود را خاموش می کند.

حضرت برای من دارو فرستاد

و از زید بن علی بن حسن بن زید نقل شده که گفت: من بیمار شدم. شبانه دکتر به بالینم آمد و دوایی برایم تجویز کرد و گفت: روزی فلان مقدار مصرف کنم. ولی آن دارو برای من فراهم نشد و هنوز طبیب از خانه بیرون نرفته بود که نصر (شاید غلام حضرت بوده) شیشه‌ای از همان دارو آورد و گفت: حضرت هادی علیه السلام می‌رساند و می‌فرماید: از این دارو روزی فلان مقدار بخور. دارو را گرفته و طبق توصیه حضرت مصرف کردم و خوب شدم.

حضرت امام هادی علیه السلام راستی که خدا را نمی‌توان وصف کرد. جز به آن چه خودش، خود را معرفی کرده است.

نیت خودم را به احدي نگفتم!

شیخ طوسی در تهذیب از اسحاق بن عبدالله عریضی نقل می کند که گفت : در دلم خطور کرد که روزهایی که مستحب مؤ کد است و باید روزه گرفت، کدام روزها هستند . تصمیم گرفتم که خدمت حضرت هادی علیه السلام سؤال کنم. آن حضرت در «صریا » بود. (صریا نام مکانی اطراف مدینه است) نیت خود را به احدي اظهار نکرد و به خدمت حضرت رفتم. هنگامی که چشم حضرت به من افتاد، فرمود: اسحاق آمده ای راجع به روزهایی که باید روزه گرفت، سؤال کنی. آنها چهار روز است، اول ۲۷ ربیع،... «تا آخر حدیث ». و این حدیث ۱۷ ربیع الاول و ۲۵ ذی القعده و روز غدیر را هم ذکر می فرماید.

در آخر می گوید عرض کردم: قربانت شوم، درست گفتی، برای همین منظور آمده بودم. شهادت می دهم که تو حجت خدا بر خلقش هستی. حضرت امام هادی علیه السلام بدان که خدا ثواب می دهد در مقابل خوبی و عقوبت می فرماید در مقابل بدی، پس روزگار هیچ اثری ندارد.

تولد جعفر (کذاب)

ابن بابویه صدوق در کتاب اكمال الدين از فاطمه دختر محمد بن هیشم معروف به ابن شبانه نقل می کند که گفت: هنگام تولد جعفر (کذاب) در خانه حضرت هادی علیه السلام دیدم که همه اهل خانه از تولدش مسرور شدند . خدمت حضرت رفتم و سروی در حضرت ندیدم. گفتم: سرور من! چرا شما را از مقدم این مولود خشنود نمی بینم؟ فرمود: امر او را سبک بشمار که به زودی جمعیت زیادی را گمراه می کند. حضرت امام هادی علیه السلام: خدا دنیا را خانه آزمایش قرار داده و آخرت را برای همیشگی و بلای دنیا را وسیله ای برای رسیدن به ثواب آخرت مقرر فرموده و ثواب آخرت را عوض بلای دنیا قرار داده است.

به همین منظور آمده ام

و از حکیمه دختر حضرت جواد علیه‌السلام ازدواج و حمل نرجس خاتون نقل می کند که گفت: حضرت عسکری علیه‌السلام من آمد و به نرجس خاتون نگاه کرد .
گفتم: او را خدمت شما بفرستم؟ فرمود: از پدرم اجازه بگیر.

لباسهایم را پوشیدم و به منزل حضرت هادی علیه‌الفتح وقتی که به حضرت سلام کردم، بی مقدمه فرمود: حکیمه! نرجس را نزد فرزندم ابو محمد (عسکری) علیه‌الفضل عرض کردم: مولای من! من هم به همین منظور آمده ام.
حضرت امام هادی علیه‌السلام خانه وسیع و دوستان بسیار برای یک جوانمرد، بهترین عیش زندگی است.

اندوهگین مباش

شیخ طوسی در کتاب غیبت از عبدالله بن جلاب در حدیثی نقل می کند که چون حضرت سید محمد فرزند حضرت هادی علیه‌السلّم لفظ، من خواستم نامه ای به آن حضرت بنویسم و راجع به امام بعد از او سؤال کنم، ولی (به ملاحظه تقيه) ترسیدم و متحیر ماندم.

(شیعیان در زمان حیات حضرت سید محمد گمان می کردند که امام بعد از حضرت هادی علیه‌السلام)

نامه ای نوشتم و تقاضا کردم که راجع به گرفتاریهایی که از طرف سلطان درباره غلامان ما پیش آمده و موجب غم و غصه شده دعا بفرمایند تا خداوند آنها را رفع کند. حضرت در پاسخ نامه نوشته بودند: دعا کردم. خداوند غلامان را به شما برمی گرداند و در آخر نامه نوشته بودند: می خواستی راجع به جانشین من پس از وفات سید محمد سؤال کنی، اندوهگین مباش. سپس نص بر حضرت عسکری علیه‌السلام لکه کند. حضرت امام هادی علیه‌السلام آن کس که از بهره برداری از عقلش که کمک کننده اوست، عاجز است، از بهره برداری از استعدادهای خود عاجزتر است.

خدا اموال ما را حفظ می کند

شیخ ابو علی حسن بن محمد بن حسن (فرزند شیخ) طوسی در کتاب امالی از محمد بن احمد منصوری از عمومی پدرش نقل می کند که گفت: روزی نزد متوكل رفتم، مشغول شرب خمر بود. مرا هم دعوت به خوردن کرد. گفتم: من هرگز نخورده ام. گفت: تو با علی بن محمد (نعمود بالله) می خوری. گفتم: تو نمی دانی که در دست تو کیست؟ این سخنان تنها به تو ضرر می رساند و برای او زیانی ندارد. و جسارت او را به حضرت هادی علیه السلام لذکردم. تا روزی فتح بن خاقان (وزیر متوكل) به من گفت: به متوكل گفته اند: مالی از قم (برای حضرت هادی علیه السلام) و دستور داده که من در کمین آن باشم و خبرش را به او برسانم. تو بگو از کدام راه می آیند تا من در آن راه نروم.

خدمت حضرت هادی علیه السلام جریان را به عرض حضرت برسانم) نزد حضرت کسی بود و من به جهت ملاحظه خواستم در حضور او حرفی نزنم. حضرت تبسم کرد و فرمود: ای ابو موسی! خیر است، چرا آن پیغام اول را نیاوردی؟ (یعنی آن حرفی که اول متوكل راجع به من گفت و غرضش این بود که بگوش من برسد، چرا نگفتی ؟) گفتم: سرور من! به ملاحظه تعظیم و اجلال شما چیزی نگفتم.

فرمود: مال امشب وارد می شود و ایشان به آن دست نمی یابند. تو امشب اینجا بمان. شب را در منزل حضرت ماندم. نیمه شب برای نماز شب برخاست و نماز خواند و در رکوع سلام داد و نماز را قطع کرد و فرمود: آن مردی که منتظرش بودیم با مال آمده و خادم از ورودش جلوگیری می کند، برو مال را تحويل بگیر.

بیرون رفتم و مردی را دیدم که انبانی دارد و مال در آن جاست . آن را گرفتم و خدمت حضرت بردم. فرمود: به او بگو: آن جبه ای را که آن زن قمی داد و گفت : این

ذخیره جده من است، بده. رفتم و به مرد گفتم و جبه را گرفتم . وقتی که جبه را نزد حضرت بردم، فرمود: برو و به او بگو، آن جبه ای را که با این عوض کردی بده . رفتم و به مرد گفتم. گفت: آری آن را خواهرم پسندید و با این عوض کرد. می روم و آن را می آورم. فرمود: بگو خدا اموال ما را حفظ می کند، جبه را از شانه ات در آور . چون پیغام را رساندم و جبه را از شانه اش در آورد، غش کرد. حضرت بیرون آمد و شرح حالش را پرسید: گفت: من راجع به امامت شما شک داشتم و اکنون به امامت شما یقین کرم.

حضرت امام هادی علیه السلام کسی که با ما دوستی دارد، به زیارت قبر حضرت حسین علیه الشفایق دارد.

سامرا خراب می شود

و نیز به همان سند در حدیثی نقل می کند که حضرت هادی علیه السلام عليه السلام سامرا خراب می شود، به طوری که بیش از کاروانسرا بی و بقالی برای راه گذر، چیزی از آن نمی ماند و نشانه تدارک ویرانیش، تدارک تعمیر بارگاه من بعد از من است.

حضرت امام هادی علیه السلام عليه السلام کسی که بدون علت و سبب زیارت قبر حضرت حسین علیه السلام عليه السلام کند در حالی که بتواند مشرف شود و مشرف نشود، از ما نیست.

با دعای حضرت به حقم رسیدم

و به همان سند نقل می کند که گفت : خدمت حضرت هادی علیه السلام عرض کردم : مولای من ! این مرد (متوکل) مرا از خود رانده و حقوق و اموال مرا قطع کرده است . و این تنها به جهت اطلاع او از ملازمت و محبت من با شما است . و اگر چیزی از آن چه گرفته ، شما درخواست کنید به ناچار خواهد پذیرفت . بنابراین سزاوار است شما محبت فرموده رد اموال و حقوق مرا از او بخواهید .

حضرت فرمود : به خواست خدا مهم تو کفایت می شود . هنگامی که شب شد ، فرستادگان متوكل یکی از پس دیگری به سراغ من آمدند و مرا نزد متوكل بردند . وقتی به آن جا رفتم ، فتح بن خاقان را دیدم که بر در سرا ایستاده است . - تا آن جا که گوید : - وارد شدم . متوكل نشسته بود و به من می گفت : ای ابو موسی ! ما از تو غفلت می کنیم تو هم ما را به یاد خود نمی آوری . تو چه نزد ما داری ؟ گفتم : فلان جایزه و فلان حقوق و چیزهایی ذکر کردم . دستور داد همه را دو برابر دادند .

و در این حدیث است که حضرت برای او دعا کرد و فرمود : خداوند می داند که ما در گرفتاری ها به غیر او پناهنده نمی شویم و ما را عادت داده که هر وقت دعایی بکنیم اجابت فرماید .

حضرت امام هادی علیه السلام آفریده شده ای در آسمان مگر آن که عرض می کنند که خدایا به ما اجازه بده تا به زیارت امام حسین علیه السلام

باد به حضرت خدمت کرد

و از شمیله کاتب در حدیثی نقل شده که: مردی به متوکل گفت: آن چه تو درباره حضرت هادی علیه السلام کنی، احدی بیش از این با تو نمی کند؛ چون که وقتی وارد مجلس تو می شود، هر کس در خانه است برای خدمت به او بلند می شود و حتی نمی گذارد رحمت بالا زدن پرده یا باز کردن در یا هیچ گونه کار دیگری را بکشد و البته وقتی که مردم این جریان را بفهمند، می گویند: اگر او را مستحق خلافت نمی دانست ، چنین نمی کرد. بگذار وقتی که وارد می شود، خودش پرده را بالا بزند و مانند دیگران بباید تا اندکی حقارت ببینند.

متوکل دستور داد که کسی به حضرت خدمت نکند و پرده ای برایش بالا نبرد . مخبر متوکل برای او نوشت، هنگامی که علی بن محمد علیه السلام، کسی برای او خدمتی نکرد و پرده ای بالا نزد، ولی بادی وزید و پرده را بالا برد و او وارد شد. متوکل گفت : وقت خروجش هم متوجه باشید. باز مخبر خبر داد که: دو مرتبه بادی در طرف مخالف باد اول وزید و پرده را بالا زد. متوکل گفت: نگذارید باد پرده را بالا بزند، خودتان بالا بزنید.

حضرت امام هادی علیه السلام که زیارت کند قبر امام حسین علیه السلام صورتی که عارف باشد خداوند بر آن زائر لباس آمرزش می پوشد.

اینجا جای پرسش نیست

و از محمد بن شرف نقل شده که گفت: در مدینه همراه حضرت هادی علیه السلام.
حضرت فرمود: تو ابن شرف نیستی؟ گفتم: چرا و خواستم مسأله ای بیرسم . حضرت
قلب از سؤال فرمود: اکنون در راهیم، اینجا جای پرسش نیست.

حضرت امام هادی علیه السلام از کارهای پسندیده نزد خدا، زیارت قبر امام حسین
علیه السلام گردن مؤمن و طلب عفو کردن بندۀ از خدا در حالی که نیمه های شب موفق
به سجده شود برای خدا و چشمش از خوف یا شوق گریان باشد.

نگین به دو نیم شد

و از کافور خادم نقل شده که گفت : در سامره در مجاورت حضرت های علیه السلام ۱۰ صنعتگرانی بودند. و آن جا مانند شهری شده بود. یونس نقاش (کسی به بر روی نگین نقش می زد) به حضرت خدمت می کرد. روزی لرzan خدمت حضرت آمد و گفت : مولای من! به شما وصیت می کنم که با اهل و عیالمن نیکی کنید. حضرت فرمود: چه خبر است؟ گفت: خیال دارم فرار کنم. حضرت تبسم کنان فرمود: چرا؟ گفت: برای این که این بقا (گویا از سران ترک بوده) نگین با ارزشی برای من فرستاد که نقشی بر آن بزنم. هنگام نقاشی نگین به دو نیم شد. و فردا وعده او است که نگین را تحويل بگیرد.

موسی بن بقا هم که حالش معلوم است، یا هزار تازیانه است یا قتل. حضرت فرمود : به منزلت برو. تا فردا فرج می رسد و جز خیر چیز دیگری نیست. باز فردا صبح زود لرzan آمد و گفت: فرستاده او آمده و نگین را می خواهد. حضرت فرمود: برو که جز خیر نمی بینی. گفت: چه جوابی بدhem؟ حضرت خندید و فرمود: برو ببین چه خبری آورده ، هرگز جز خیر نیست.

یونس رفت و خندان باز گشت و عرض کرد: فرستاده گفت: کنیزان بر سر این نگین خصومت می کنند، اگر ممکن است آن را به دو قسمت کن تا تو را بی نیاز کنم.

حضرت فرمود: خداوند! سپاس خاص تو است که ما را از آنها قرار دادی که حق شکر تو را به جای آورند. تو به او چه گفتی؟ عرض کرد: گفتم: به من مهلت بده تا درباره آن فکر کنم که چگونه این کار را انجام دهم. حضرت فرمود: درست گفتی.

حضرت امام هادی علیه السلام ۱۱ جدم فرمود: قرآن را به صورت نیکو بخوانید، چون صوت خوش حسن و نیکویی خواندن را زیاد می کند.

علت گریه حضرت

صفار در کتاب بصائر الدرجات از قارون از مردی که برادر رضاعی حضرت جواد علیه السلام می کند که گفت: در آن هنگام که حضرت هادی علیه السلام نزد معلمی به نام ابوذکوان و حضرت جواد علیه السلام بود، روزی هنگام خواندن لوح نزد معلم گریه شدیدی کرد. معلم علت گریه حضرت را پرسید؟ جواب نداد و اجازه خواست که به منزل برود. وقتی که وارد خانه شد صدای گریه و شیون بلند شد، وقتی که بر گشت علت گریه را پرسیدیم.

فرمود: اکنون پدرم وفات کرد. گفتم: از کجا دانستی؟ فرمود: چیزی از اجلال خداوند بر من وارد شد که سابقه نداشت؛ دانستم که آن حضرت از دنیا رفته است . (این نشانه امامت است) تاریخ آن روز را یادداشت کردیدم، بعده معلوم شد که وفات آن حضرت همان وقت بوده است.

حضرت امام هادی علیه السلام چه نیکو باری است دنیا آباد کردن برای آخرت، زیرا اجرها و درجات آخرت را بنده شایسته از همین جا تاءمین می کند.

مالها و شترها را به خدا سپردم

حافظ رجب بررسی در کتاب مشارق از محمد قمی و محمد طلحی نقل می کند که گفتند: اموالی از بابت خمس و نذر و هدیه و جواهراتی در قم و اطراف جمع شده بود. ما آنها را برداشتیم و حرکت کردیم که خدمت حضرت هادی علیه السلام[ؑ] در راه قاصد حضرت آمد و پیغام داد که حضرت می فرماید: برگردید، اینک امکان دسترسی به ما نیست. ما طبق دستور حضرت باز گشته و اموال را محافظت کردیم. پس از چند روز دستور آمد که: چند شتر خاکی رنگ فرستادیم، اموال را بر آنها بار کنید و شترها را رها کنید. مالها را بار شتران کردیم و به خدا سپردیم. سال بعد که خدمت حضرت مشرف شدیم، فرمود: اموالی را که برای ما فرستادید، ملاحظه کنید. نگاه کردیم و عطاایا را صحیح و سالم نزد حضرت دیدیم.

حضرت امام هادی علیه السلام[ؑ] از خوبی بهره ندارد آن کس که دوست نمی دارد مال حلال را، که به وسیله آن مال حلال آبروی خود را حفظ کند و دین خود را ادا کند و با آن مال حلال صله رحم کند.

آیا سجده بر شیشه جایز است؟

نقل شده که: محمد بن حسین مدائنی نامه ای برای آن حضرت نوشت و راجع به جواز سجده بر شیشه سؤال کرد. وقتی که نامه را فرستاد، با خود گفت: شیشه هم از گیاه زمین گرفته می شود، و ائمه علیهم السلام اللد: سجده بر هر چیزی که از زمین می روید جائز است. جواب آمد که: بر شیشه سجده نکن؛ گرچه در دلت گذشت که از گیاه زمین است. حضرت امام هادی علیه السلام [جدم فرمود : بی نیازی از مردم ، در پرهیزکاری و تقوای الهی نیکو یاری است.

عرض تسلیت اصحاب به حضرت هادی علیه السلام

و از گروهی از بنی هاشم از جمله حسن بن حسن افطس نقل شده که گفتند : روز وفات حضرت سید محمد برای تسلیت خدمت حضرت هادی علیه السلام ناگاه چشم آن حضرت به فرزندش حضرت عسکری علیه السلام با گربیان چاک وارد شد و در سمت راست پدر ایستاد و ما حضرت را نمی‌شناخیم . حضرت هادی علیه السلام ساعتی نگاهی به فرزندش نمود و فرمود: پسرم! شکری تازه کن که خداوند امری تازه در باره تو پدید آورد. پرسیدم: این کیست؟ گفتند: فرزندش حسن است . آن وقت سن آن حضرت را بیست سال یا بیشتر تخمین زدیم و آن روز حضرت را شناخیم . داشتیم که پدرش به امامت او اشاره فرمود و او را به جای خود نصب نمود .
حضرت امام هادی علیه السلام تماز شب به انسان آبرو می‌دهد، غم را زایل می‌کند و زینت آخرت است.

آن گاه تو ای مولای من!

ابن بابویه صدوق در کتاب اکمال الدین از حضرت عبدالعظیم در حدیث عرض عقايد خویش بر حضرت هادی علیه‌السلام به ائمه علیهم‌السلام گند که (پس از ذکر سایر امامان) گفت: آن گاه تو ای مولای من!

حضرت فرمود: و بعد از من فرزندم حسن ، و مردم نسبت به جانشین او چگونه خواهند بود؟

حضرت امام هادی علیه‌السلام:خشنودی خدای تعالی در نوافل است.

جانشین بعد از من

و از داود به قاسم جعفری نقل شده که گفت : شنیدم حضرت عسکری **علیه‌السلام** و از داود به قاسم جعفری نقل شده که گفت : شنیدم حضرت عسکری **علیه‌السلام** فرماید: جانشین بعد از من فرزندم حسن **علیه‌السلام** مردو نسبت به جانشین پس از او چگونه خواهند بود؟ گفتم: چرا مولای من؟ فرمود: برای اینکه شخص او را نمی بیند. «تا آخر حدیث»

حضرت امام هادی **علیه‌السلام** از خواب بین نماز شب و فجر بپرهیز.

نامه شیعیان به حضرت هادی [علیه السلام](#)

و از علی بن عبدالغفار نقل شده که گفت: پس از وفات حضرت جواد [علیه السلام](#) حضرت هادی [علیه السلام](#) امر امامت با کسیت؟ جواب نوشت: تا من زنده ام با من است، و وقتی که تقدیرات الهی درباره من جاری شد جانشین من می آید . و از کجا به جانشین پس از جانشین دست می یابید.

حضرت امام هادی [علیه السلام](#) گر خدا اراده فرماید سبب سازی کند در یک شهری یا سرزمینی که در آنجا به مصلحت خدا پیشرفت آن بnde به آنجا برود برای بندе اش فراهم می کند.

اسباب امامت

شیخ طوسی در کتاب غیبت از داود بن قاسم جعفری در حدیثی نقل می کند که حضرت هادی علیه السلام فرزندم ابو محمد جانشین بعد از من است، و هر چه به آن محتاج باشید نزد او هست، و بحمدالله اسباب امامت نزد وی موجود است.

حضرت امام هادی علیه السلام هر کس این سه عادت پست و بد باشد، بیم آن است که دیوانه شود، یکی روی قبرها جسارت نمودن و با یک کفش راه رفتن و بدون علت خندهیدن.

معرفی امام بعد از خود

و از علی بن عمر و نوافی روایت شده که گفت: در خانه حضرت هادی علیه‌الفضل‌المق آن حضرت بودم. حضرت سید محمد عبور کرد. گفتم: این امام ما است؟ حضرت فرمود: نه، امام شما حسن علیه‌السلام

حضرت امام هادی علیه‌السلام خوشابه آن چهره ای که خدا نظر کند به او و از ترس عذاب پورددگار از گناهش گریان باشد در حالی که جز خدا از آن گناه مطلع نیست.

بزرگترین فرزندم امام شماست

و از علی بن مهزیار نقل شده که گفت : به حضرت هادی علیه‌السلام لکردم : من راجع به امام از پدر شما سؤال کرم، آن حضرت شما را تعیین فرمود، اینک امام بعد از شما کیست؟

حضرت فرمود: بزرگترین فرزندم، و به امامت حضرت عسکری علیه‌الصلیح کرد و فرمود: بعد از حضرت حسن و حضرت حسین علیهم‌السلام دو برادر نمی شود.
حضرت امام هادی علیه‌السلام زیاد مزاح کردن آبرو را می برد و خنده بسیار ایمان را محو می کند و شما را به تقوا سفارش می کنم.

تصريح به امامت جانشین خود در حضور جمعی از معتمدین

در کتاب عيون المعجزات منسوب به سید مرتضی روایت شده که : حضرت هادی عليها الفیض لامثی حضرت عسکری عليها السلام اخیر کرد . و نور و حکمت و میراث های پیامبران و اسلحه پیامبر صلی عليهم السلام و عليها السلام بخشی از معتمدین اصحابش به امامت آن حضرت تصریح کرد و او را وصی خود گرداند.

پاورقی ها

- ۱- به راه انداختن، سر و سامان دادن
- ۲- فاسد کننده
- ۳- کیسه زر
- ۴- جلیقه نمای و ضخیمی که سابقاً سوارکاران و جنگجویان می‌پوشیدند.
- ۵- جای نماز خواندن
- ۶- فرومايه و پست
- ۷- نام زمینی که مرقد حضرت سید الشهداء علیه السلام

فهرست مطالب

خلاصه ای از زندگی امام دهم حضرت علی النقی علیه السلام	۳
گوشه هایی از زندگی حضرت امام علی النقی علیه السلام	۴
صفات امام هادی علیه السلام	۴
شخصیت امام هادی علیه السلام	۴
(شهادت امام علی النقی هادی علیه السلام)	۵
ماجرای زنی که ادعا می کرد دختر حضرت فاطمه علیها السلام	۶
شفای درد چشم خادم به سبب معجزه حضرت در شیرخوارگی	۹
با معجزه حضرت شیر شعبدہ باز نابکار را بلعید	۱۰
راز درختی که در حال خشک شدن بود	۱۲
هدیه جماعتی از اجنه برای خادم حضرت	۱۳
سکوت و احترام پرندگان برای حضرت	۱۵
کبک ها به احترام حضرت با هم نمی جنگیدند	۱۶
داستان تشیع مردی اصفهانی	۱۷
ریگ هایی که به طلای ناب تبدیل شد	۱۹
تدبیر حضرت برای ادائی قرض اعرابی	۲۰
قصرها و باغهای بهشت در جوار کاروان سرا	۲۲
سپاه منوکل و لشکر حضرت علی النقی علیه السلام	۲۳
بیماری متوكل و تجویز داروی حضرت	۲۵
محاصره منزل حضرت در نیمه شب	۲۷
حق بعلی به تو و اسب تو قوت بدهد	۲۹
مرد نصرانی با دلایل روشن سعادت اسلام نداشت	۳۰
صحرایی که از اجساد مردگان پرشد	۳۲

۳۵	عقابت بی ادبی نسبت به حضرت.....
۳۶	دعای حضرت برای مردی که مبتلا به برص بود.....
۳۷	سخن گفتن اسب با حضرت.....
۴۰	عقابت خنده و سخن بیهوده .....
۴۱	مصيبت بعد از خوشی.....
۴۲	معجزه حضرت در بارگاه متوكل.....
۴۴	قتل پیجاه غلام به دستور متوكل و زنده شدن آنها به معجزه حضرت.....
۴۶	تصمیم بی احترامی به حضرت.....
۴۷	سخن گفتن به هفتاد و سه زبان با معجزه حضرت.....
۴۸	اطلاع از نام کودکی اشخاص.....
۴۹	سخن گفتن حضرت به زبان صقلابی .....
۵۰	حق تعالی تو را و پدر تو را شفا داد.....
۵۱	دعا برای پسر شدن فرزند.....
۵۲	جنسیت فرزندم مهم نیست.....
۵۳	منع حضرت از به کار بردن حیله برای دشمن.....
۵۴	اطلاع از عزل قاضی.....
۵۵	راز بی توجهی حضرت به پیر مرد بغدادی.....
۵۶	پاسخ مشکلات.....
۵۷	پیدایش درخت و چشمeh آب در بیابان با معجزه حضرت.....
۶۰	نجات پسر به وسیله فرشتگان با معجزه حضرت .....
۶۲	آزار و اهانت متوكل نسبت به حضرت.....
۶۳	آن چه متوكل برای حضرت می خواست، برای خودش اتفاق افتاد.....
۶۴	شر متوكل به خودش بر می گردد.....
۶۶	خبر دادن حضرت از تحولات بغداد.....

۶۷	وحشت منتصر از معجزه حضرت و قدرت حق تعالی
۶۹	حضرت جانشین خود را معرفی می کند
۷۰	ازدواج ملیکه نوه قیصر روم با امام حسن عسگری <small>علیهم السلام</small>
۷۵	پدرم از دنیا رفت
۷۶	یک شیه به بغداد رفت
۷۷	اطلاع حضرت از امور غیبی
۷۸	جامه ای برای کفن
۷۹	رتبه خویش را پایین نیاور
۸۱	حضرت برای من دارو فرستاد
۸۲	نیت خودم را به احدی نگفتم!
۸۳	تولد جعفر (کذاب)
۸۴	به همین منظور آمده ام
۸۵	اندوهگین مباش
۸۶	خدا اموال ما را حفظ می کند
۸۸	سامرا خراب می شود
۸۹	با دعای حضرت بحق رسمیدم
۹۰	باد به حضرت خدمت کرد
۹۱	اینجا جای پرسش نیست
۹۲	نگین به دو زم شد
۹۳	علت گریه حضرت
۹۴	مالها و شترها را به خدا سپردم
۹۵	آئی سجده بر شیشه جایز است؟
۹۶	عرض تسلیت اصحاب به حضرت هادی <small>علیهم السلام</small>
۹۷	آن گاه تو ای مولای من!

۹۸.....	جانشین بعد از من
۹۹.....	نامه شیعیان به حضرت هادی علیه السلام
۱۰۰	اسباب امامت
۱۰۱.....	معرفی امام بعد از خود
۱۰۲.....	بزرگترین فرزندم امام شماست
۱۰۳.....	تصريح به امامت جانشین خود در حضور جمعی از معتمدین
۱۰۴.....	پاورقی ها